

Stockholms
stad

Boendeplan SoL och LSS 2025–2035

Bostäder med särskild service
SoL och LSS samt stödboende

Boendeplanen SoL och LSS samt stödboende 2025–2035

Maj 2005

Dnr: SOF 2025/312

Utgivningsdatum: Maj 2025

Utgivare: Socialförvaltningen i Stockholm

Kontaktperson: Anna Colliander, Emelie Lif och Amanda Gordon

Sammanfattning

Socialförvaltningen har i samarbete med stadsdelsförvaltningarna sammanställt en kommunövergripande boendeplan 2025–2035.

Boendeplanen följer utvecklingen av bostäder med särskild service SoL och LSS samt stödboende i staden och lyfter fram synpunkter och förslag till beslut. Med hjälp av den stadsövergripande boendeplanen kan Stockholms stad öka möjligheterna att bättre planera och tillgodose alla brukares behov och önskemål vad gäller bostäder med särskild service och stödboende.

Boendeplanen utgår från Swecos prognos över behovet av bostad med särskild service samt från stadsdelsregionernas boendeplaner. Varje stadsdelsnämnd har godkänt den del av boendeplanen som berör respektive stadsdelsnämnd.

Det totala underskott i nybyggnation av bostäder med särskild service enligt LSS och SoL samt stödboende som har funnits under lång tid bedöms kvarstå under de kommande åren till följd av långa byggprocesser och ett osäkert prognosläge.

I Stockholms stad drivs merparten av alla bostäder med särskild service och stödboende enligt SoL i egen regi. Av sammanlagt 234 boenden drivs 175 boenden i egen regi, 55 boenden på entreprenad och tre boenden i privat regi.

Innehåll

Sammanfattning	1
Syfte och mål med boendeplanen	4
Stadens organisation och ansvar för den samordnade boendeplanen	4
Styrgrupp	4
Stadsledningskontoret	4
Socialförvaltningen	4
Stadsdelsregionerna	4
Stadsdelsförvaltningarna	5
Prognosperiod boendeplan 2025 - 2035	5
Målgrupper för boendeplanen	5
Stadens framtida behov av bostäder med särskild service samt stödboende	6
Befolkningsprognos i Stockholm stad fram till 2035	6
Behovsprognos för bostad med särskild service samt stödboende	7
<i>Prognosmodell.....</i>	<i>7</i>
<i>Prognosens avgränsning och målgrupp</i>	<i>8</i>
<i>Boende i bostad med särskild service 2024</i>	<i>8</i>
Stadsdelsregionernas boendeplaner	24
Västerort	24
<i>Befintliga boenden.....</i>	<i>24</i>
<i>Individuella avtal</i>	<i>26</i>
<i>Uppskattat behov av boenden år 2035.....</i>	<i>28</i>
<i>Summering</i>	<i>30</i>
<i>Stadsdelsregionens slutsats.....</i>	<i>31</i>
Innerstaden	32
<i>Befintliga boenden.....</i>	<i>32</i>
<i>Uppskattat behov av boenden år 2035.....</i>	<i>36</i>
<i>Summering</i>	<i>37</i>
<i>Stadsdelsregionens slutsats.....</i>	<i>37</i>
Västra Söderort	38
<i>Befintliga boenden.....</i>	<i>38</i>
<i>Uppskattat behov av boenden år 2035.....</i>	<i>42</i>
<i>Summering</i>	<i>43</i>
<i>Stadsdelsregionens slutsats.....</i>	<i>43</i>
Östra Söderort	45
<i>Befintliga boenden.....</i>	<i>45</i>
<i>Individuella avtal</i>	<i>46</i>
<i>Uppskattat behov av boenden år 2035.....</i>	<i>49</i>

<i>Summering</i>	53
<i>Stadsdelsregionens slutsats</i>	53
Stadens totala behov	54
Befintliga boenden	54
<i>Regiform</i>	55
<i>Gruppboendestäder LSS</i>	55
<i>Gruppboendestäder SoL</i>	56
<i>Serviceboendestad</i>	56
<i>Boendekedja</i>	57
<i>Bostad med särskild service för barn och ungdomar LSS</i>	58
<i>Stödboenden för vuxna</i>	58
<i>Avveckling</i>	59
<i>Tomma lägenheter</i>	59
<i>Bostäder med särskild inriktning</i>	60
Individuella avtal	60
<i>Bostad med särskild service SoL</i>	61
<i>Hem för vård eller boende (HVB)</i>	62
<i>Kostnader för individuella avtal</i>	62
<i>Kategoristyrning</i>	64
<i>Särskild redovisning</i>	64
<i>Befintlig kö</i>	65
Pågående projekt	65
<i>Pågående projekt för bostad med särskild service LSS för barn och unga</i>	68
Prognos 2034	68
Stadsdelsregionernas analys	69
lakttagelser som framkommit under arbetet med boendeplanen	70

Syfte och mål med boendeplanen

Med hjälp av en kommunövergripande boendeplan kan Stockholms stad öka möjligheterna att planera och tillgodose enskildas behov av bostäder med särskild service. Möjligheten att skapa variation i utbudet av bostäder och tillsäkra att den geografiska placeringen av bostäder över hela staden ökar genom denna planering. Målen med boendeplanen är att tillgodose behoven av bostäder med särskild service samt att minska antal icke verkställda beslut och antal placeringar utanför valfrihetssystemet avseende dessa bostäder.

Stadens organisation och ansvar för den samordnade boendeplanen

Styrgrupp

Boendeplanen skrivs på uppdrag av styrgruppen som är den samma som stadens styrgrupp för lokalförsörjning. Styrgruppen leds av kommunstyrelsen och har representation på direktörsnivå från stadsdelsförvaltningar, exploateringskontoret och socialförvaltningen.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontoret ingår i styrgruppen för lokalförsörjning samt samarbetar med socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna i framtagandet av ny- och ombyggnation av bostäder med särskild service samt stödboenden.

Socialförvaltningen

Förvaltningen sammanställer regionernas boendeplaner och förelägger socialnämnden en kommunövergripande boendeplan som därefter lämnas till kommunstyrelsen. Socialförvaltningen lämnar underlag från boendeplanen till den kommunövergripande lokalförsörjningsplanen. Socialförvaltningen ansvarar också för att beställa bostäder med särskild service inom funktionshinderomsorg och socialpsykiatri. Förvaltningen rapporterar pågående projekt i föreliggande boendeplan.

Stadsdelsregionerna

Stadsdelsnämnderna är indelade i fyra stadsdelsregioner:

Västerort – Hässelby-Vällingby, Järva och Bromma.

Innerstaden – Kungsholmen, Norra innerstaden och Södermalm.

Östra Söderort – Enskede-Årsta-Vantör, Skarpnäck och Farsta.

Västra Söderort – Hägersten-Älvsjö och Skärholmen.

Stadsdelsregionerna tar fram en boendeplan per region som bland annat beskriver befintliga boenden, befintliga individuella avtal och uppskattat behov. Varje stadsdelsnämnd godkänner den del av boendeplanen som berör respektive stadsdelsförvaltning.

Stadsdelsförvaltningarna

Stadsdelsförvaltningarna ansvarar för att tillsammans med övriga förvaltningar inom regionen årligen göra en boendeplan. Regionens boendeplan redovisas och godkänns av respektive stadsdelsnämnd.

Prognosperiod boendeplan 2025 - 2035

Prognosperioden för boendeplanen är 10 år framåt från 31 december 2024 till och med 31 december 2034.

- Mätdatum för befintliga boenden och befintliga individuella avtal är 31 december 2024.
- Uppskattat behov av bostäder redovisas för perioden första januari 2025 till och med 31 december 2034.
- Pågående projekt redovisas av socialförvaltningen.
- För frågorna om nettohyreskostnad och tomgångshyra är det år 2024 som avses.

Målgrupper för boendeplanen

Boendeplanen omfattar personer med behov av bostad med särskild service inom verksamhetsområdena socialpsykiatri och funktionsnedsättning samt stödboende inom verksamhetsområde socialpsykiatri.

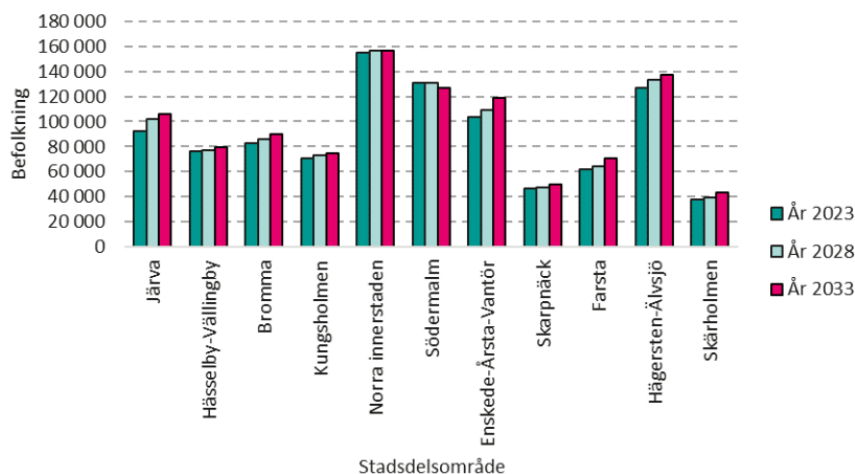
Stadens framtida behov av bostäder med särskild service samt stödboende

Befolkningsprognos i Stockholm stad fram till 2035

I slutet av 2023 hade Stockholms stad närmare 989 000 invånare¹. Under de närmsta tio åren förväntas en lägre folkökning, 69 400 personer. År 2025 väntas folkmängden passera en miljon. År 2033, beräknas befolkningen i Stockholms stad uppgå till 1 058 400 personer. Av dessa väntas 121 000 invånare bo i bostäder som planeras bli färdigställda under de kommande tio åren. År 2035 beräknas befolkningen i Stockholms stad uppgå till cirka 1 073 000 personer.

Under prognosperioden är det framför allt födelsenettot, det vill säga antalet födda minus antalet döda, som är anledningen till befolkningsökningen. Det beror på stadens åldersstruktur med relativt få äldre i befolkningen i förhållande till antalet personer i barnafödande åldrar. Detta förhållande förväntas bestå under prognosperioden. Även flyttningsnettot, det vill säga inflyttare minus utflyttare, väntas bidra till befolkningsökningen under hela perioden förutom under det första prognosåret.

Stadsdelsområdenas folkmängd år 2023, 2028 och 2033

Tabell 1. Stadsdelsområdenas folkmängd

¹ Statistik om Stockholm Befolkningsprognos 2024

Behovsprognos för bostad med särskild service samt stödboende

Sweco har under hösten år 2024 anlitats för att bidra till en analys kopplad till insatsen bostad med särskild service samt stödboende inom socialpsykiatri. I uppdraget ingår att ta fram en uppskattning av behovet idag samt att ta fram prognoser över det kommande behovet för perioden 2025–2034. Prognosen är uppdelad på följande verksamhetsområden; funktionsnedsättning respektive socialpsykiatri inom boende med särskild service samt stödboende inom socialpsykiatri.

Prognosmodell

Prognoserna utgår från individer (startpopulation) med verkställda och ej verkställda beslut om bostad med särskild service eller stödboende inom socialpsykiatri den 30 september år 2024. För boende med särskild service och stödboende inom socialpsykiatri ingår även de som finns registrerade på intresselistan. För bostad med särskild service tas även hänsyn till personer med hem för vård eller boende (HVB) beslut som löper minst 365 dagar. Dock saknas det tillräcklig information om hur dessa grupper förändras, dvs flödar in och ut, och därför antas antalet vara konstant under prognosperioden.

I modellen antas startpopulationen i huvudsak bo kvar och åldras ett år för varje nytt prognosår. Till dessa tillkommer ett antal personer genom så kallade inflödesandelar, betraktat som en andel av befolkningen i respektive stadsdelsregion uppdelat efter ålder. Dessa andelar hålls konstanta under hela prognosperioden. Den framtida folkmängden i respektive stadsdelsregion fås av befolkningsprognosen för Stockholms stad. Före varje nytt prognosår förväntas även en andel avsluta sitt boende (utflödesandelar), genom dödsfall, eller på grund av att insatsen avslutas av andra skäl. Utflödesandelarna är åldersspecifika, i vissa fall också områdesspecifika, men hålls konstanta över hela prognosperioden. De fyra verksamhetsområdena skiljer sig något åt vad gäller val av metod, beroende på insatsernas volym, åldersstruktur och hur vanligt det är att insatserna avslutas. I grunden handlar det dock om att andelen pågående insatser vid en given tidpunkt som beräknas ha avslutats inom nästföljande 12 månader uppskattas genom historiska utfall vad gäller de individer som vid ett givet årsskifte hade en insats för att nästföljande årsskifte inte längre ha det.

Prognosens avgränsning och målgrupp

Prognosen omfattar personer med behov av bostad med särskild service inom verksamhetsområdena socialpsykiatri och funktionsnedsättning samt stödboende.

Sedan 2019 års prognos är ett 40-tal personer med beslutsdatum 2013-01-01 och socialförvaltningen som beställande förvaltning inkluderade i underlaget. Denna grupp har tidigare år exkluderats från prognosen. Gruppen avser personer där socialförvaltningen tagit över ansvaret från hälso- och sjukvården och där personen av olika skäl är placerade på ett boende utanför länet.

För verksamhetsområdet funktionsnedsättning redovisas prognosen efter boende för barn och unga samt individer i åldrarna 18 år eller äldre. För verksamhetsområdet socialpsykiatri bostad med särskild service avser prognosen åldrarna 18–64 år medan individer 18 år eller äldre ingår i prognosen över behovet av stödboende. Att prognosen för socialpsykiatri bostad med särskild service endast sträcker sig till 64 år kan förklaras av att denna grupp i huvudsak är beviljad insats med stöd av SoL. För personer som har fått sin insats beviljad med stöd av SoL övergår ansvaret till äldreomsorgen i samband med att de fyller 65 år. Detta innebär att dessa personer avslutas inom socialpsykiatri och funktionsnedsättning och i stället registreras hos äldreomsorgen. Det har dock inte varit möjligt att följa upp antalet boende i bostad med särskild service tillhörande äldreomsorgen då respektive stadsdelsförvaltning registrerar dessa på olika verksamhetskoder/insatser i verksamhetssystemet. Av den anledningen har prognosen även begränsats till att endast omfatta de ovan nämnda verksamhetsområdena.

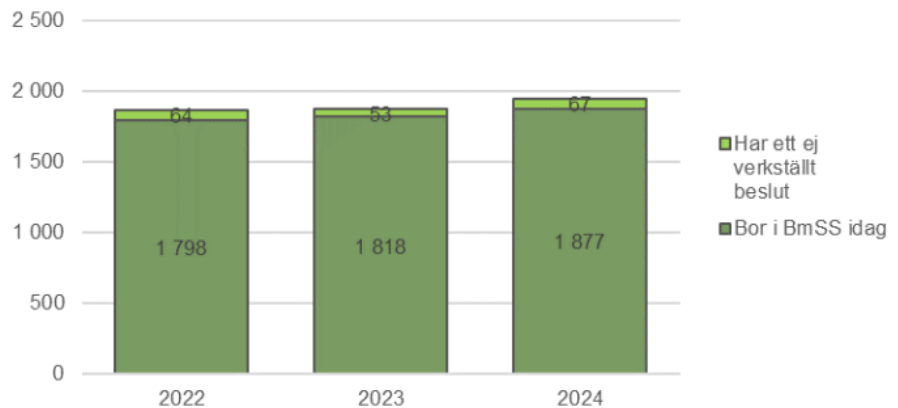
Även om ansvaret för de som beviljats insats enligt SoL övergår till äldreomsorgen när personen fyller 65 år, bor den boende generellt sett kvar i sin bostad även efter 65 års ålder. Av den anledningen är det viktigt att även ta hänsyn till denna grupp, vid planeringen av bostäder. I januari 2024 följde Socialförvaltningen upp hur stor andel av hyresgästerna som är över 65 år på bostad med särskild service enligt SoL (gäller boenden inom LOV). Uppgifterna visar att 34 procent av de som bor på bostad med särskild service enligt SoL är över 65 år och att 18 procent är 60–64 år.

Boende i bostad med särskild service 2024

Funktionsnedsättning vuxenboende

Inom verksamhetsområdet vuxenboende LSS/SoL funktionsnedsättning är bedömningen att antalet som bor i bostad med

särskild service och antalet ej verkställda beslut sammantaget ger en relativt god bild av det aktuella behovet. Den 30 september 2024 bodde det totalt 1 877 personer i bostad med särskild service. Ytterligare 67 personer hade ett ej verkställt beslut. Det innebär att det totala behovet av bostad med särskild service inom verksamhetsområdet uppgår till 1 944 personer vilket är en ökning jämfört med de två föregående åren, se Figur 1

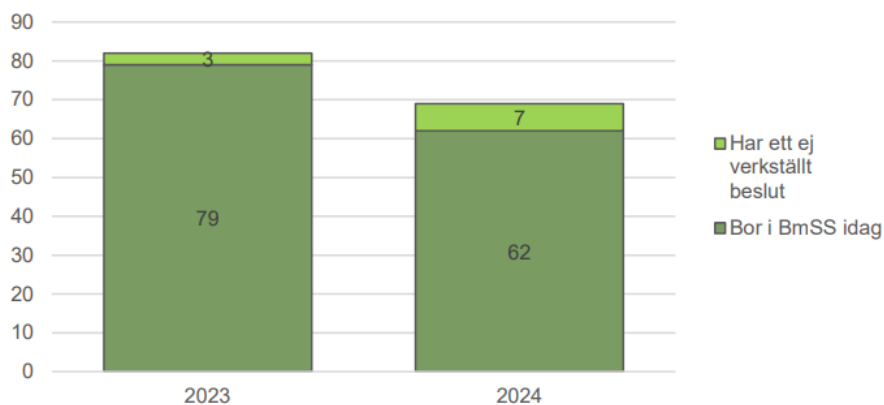

Figur 1. Behov av bostad med särskild service inom funktionsnedsättning vuxenboende för personer 18+ år, 30 september 2023 och 2024

Det har framkommit att det kan finnas personer inom verksamhetsområdet som idag har andra typer av boendeinsatser som har beviljats enligt SoL men som egentligen skulle ha behov av bostad med särskild service. I dagsläget saknas det dock tillräcklig information om denna målgrupp för att den ska omfattas av prognosen. Vidare är det även möjligt att det finns personer med behov registrerade på socialförvaltningens intresselista men som inte har kunnat identifieras i och med att de saknar beslut om insatsen.

Funktionsnedsättning barnboende

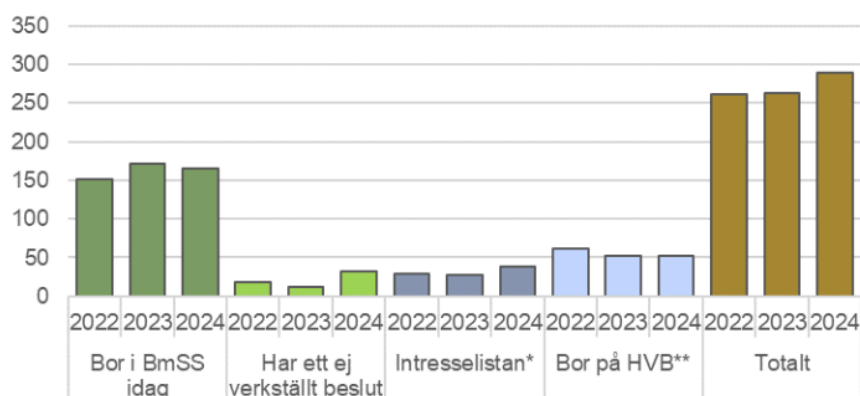
Behovet av bostad med särskild service mäts även för barn och unga genom antalet som är boende kombinerat med antalet ej verkställda beslut. Här avses barn och unga upp till 21 års ålder. Det totala behovet uppgick till 69 personer i slutet av september 2024, varav 62 boende i bostad med särskild service och sju personer med ett ej verkställt beslut. Det är en minskning jämfört med föregående år, se Figur 2.

Figur 2. Behov av bostad med särskild service inom funktionsnedsättning barnboende för personer i åldern 0–21 år, 30 september 2023 och 2024

Socialpsykiatri bostad med särskild service

Inom socialpsykiatrin är socialförvaltningens bedömning att det inte räcker med att studera antalet verkställda och icke verkställda beslut för att få en uppfattning av det totala behovet av bostad med särskild service. Dels finns det personer som är registrerade på verksamhetsområdets intresselista men som saknar beslut om bostad med särskild service, dels finns det personer som idag bor på hem för vård eller boende (HVB) och som saknar beslut om bostad med särskild service trots att de bedöms ha ett långvarigt behov av boende. Om hänsyn tas till dessa fyra grupper uppgår det totala behovet idag till 290 personer, se Figur 3. Av det totala behovet är det 166 personer, motsvarande 64 procent, som idag bor på bostad med särskild service. I jämförelse med föregående år är det totala behovet större under år 2024. Något som till viss del förklaras av ett ökat antal personer med ej verkställda beslut eller som är registrerade på intresselistan.

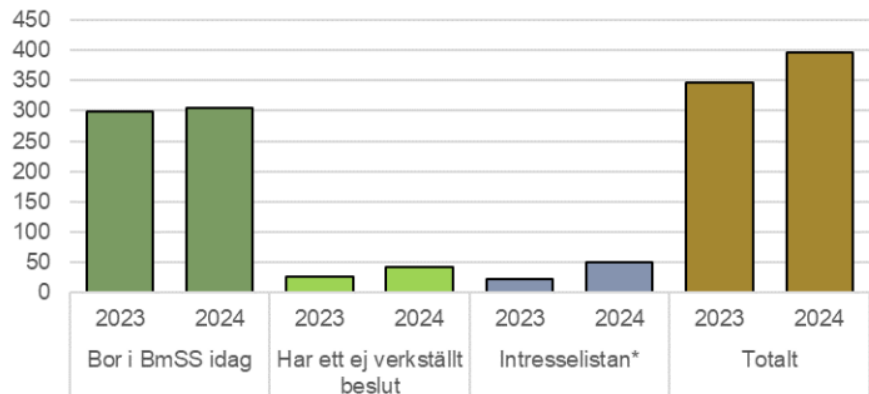
* Registrerade på intresselistan men saknar beslut

** Bor på HVB (långvariga behov), saknar beslut/är ej registrerad på intresselistan

Figur 3. Behov inom socialpsykiatrin (bostad med särskild service) för personer i åldern 18–64 år, 30 september 2022–2024

Socialpsykiatri stödboende

Inom stödboende finns det personer som är registrerade på verksamhetsområdets intresselista men som saknar beslut. Om hänsyn tas även till denna grupp uppgår det totala behovet idag till 396 personer, se Figur 4. Vilket är en ökning med nära 50 personer sedan september 2023. Av det totala behovet är det 304 personer, motsvarande 77 procent, som idag bor i stödboende.

* Registrerade på intresselistan men saknar beslut

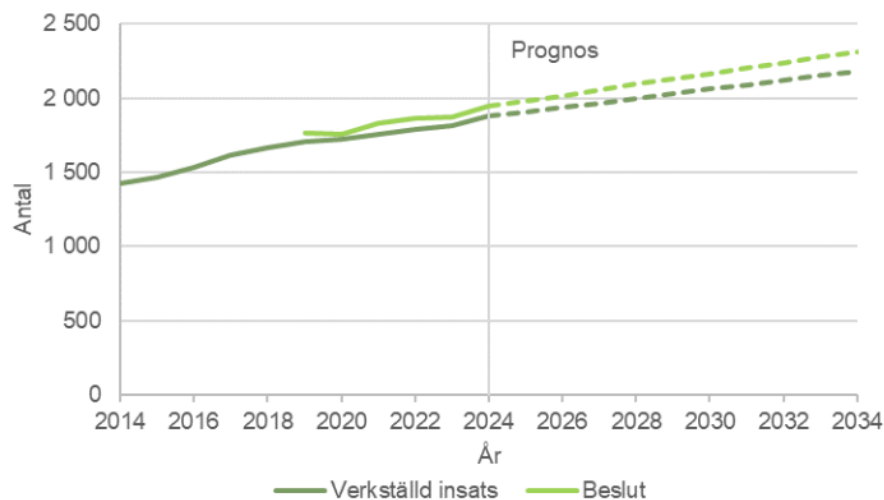
Figur 4. Behov inom socialpsykiatri (stödboende) för personer i åldern 18+ år, 30 september 2023 och 2024

Prognos för behovet av bostad med särskild service och stödboende

Funktionsnedsättning

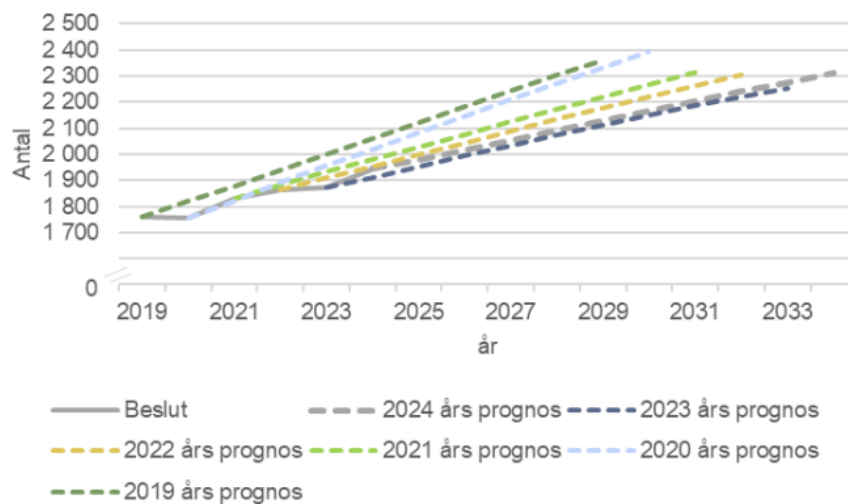
Vuxenboende

I Figur 5 redovisas två prognoser, en av förväntat antal beslut om bostad med särskild service och en av förväntat antal verkställda insatser, det vill säga boende. Under hela prognosperioden förväntas antalet beslut öka, från dagens 1 944 till 2 312 år 2034. En ökning motsvarande 368 beslut eller 19 procent. Det prognostiserade antalet beslut som förväntas verkställas förväntas likaså öka.

Figur 5. Antal personer 18+ år inom vuxenboende LSS/SoL med verkställd insats respektive beslut 2014–2024 och prognos 2025–2034. Mättidpunkt september respektive år

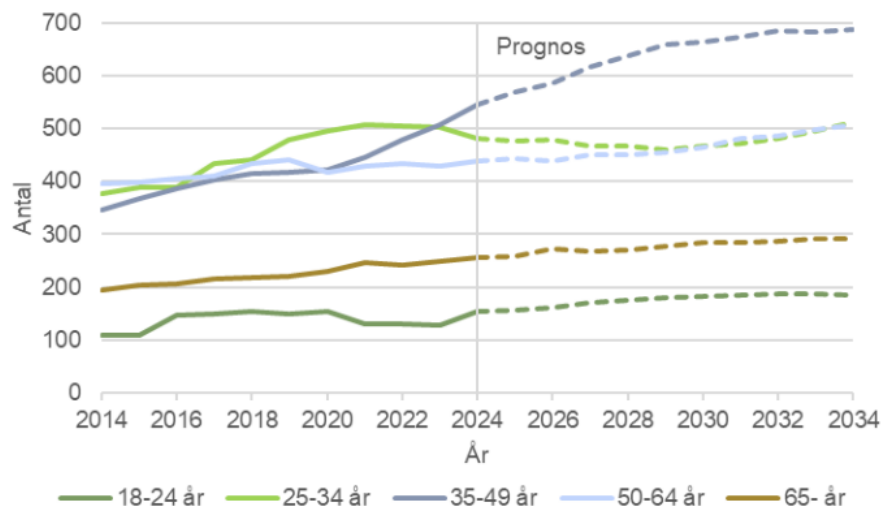
I Figur 6 visas antalet som väntas få beslut om boende i årets prognos jämfört med prognoser från tidigare år. Diagrammet visar att årets prognos ligger nära men något högre än föregående års beräkningar. Det beror till stor del på att utfallet för år 2024 blev högre än väntat och att årets prognos därmed har ett högre startvärde (fler som väntas få beslut).

Figur 6. Antal personer 18+ år inom vuxenboende LSS/SoL med beslut 2019–2024 samt enligt prognos 2024, 2023, 2022, 2021, 2020 respektive 2019. Observera bruten skala

Hur antalet boende utvecklas under prognosperioden beror både på hur åldersstrukturen ser ut idag och hur inflöde respektive utflöde ser ut i olika åldrar. Inflödet till vuxenboende sker främst i 20-årsåldern och i viss utsträckning bland personer i 60-årsåldern. Det är främst även i dessa åldrar individerna lämnar boendeformen.

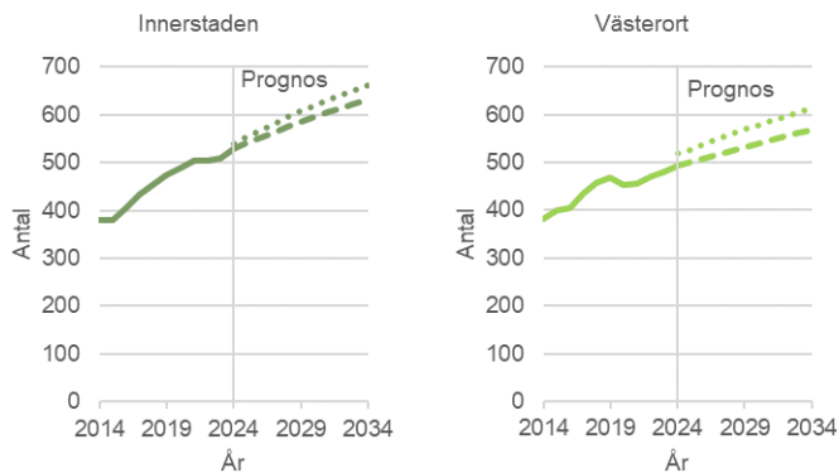
Figur 7 visar antalet verkställda beslut under perioden 2014–2024 samt prognos 2025–2034 uppdelat efter åldersgrupper. Boende i åldersgruppen 35–49 år förväntas öka mest framöver, både i absoluta och relativa mått. Från 545 personer år 2024 förväntas antalet uppgå till 687 personer år 2034. Samtliga åldersgrupper förväntas öka, dock minst i åldersgruppen 20–34 år

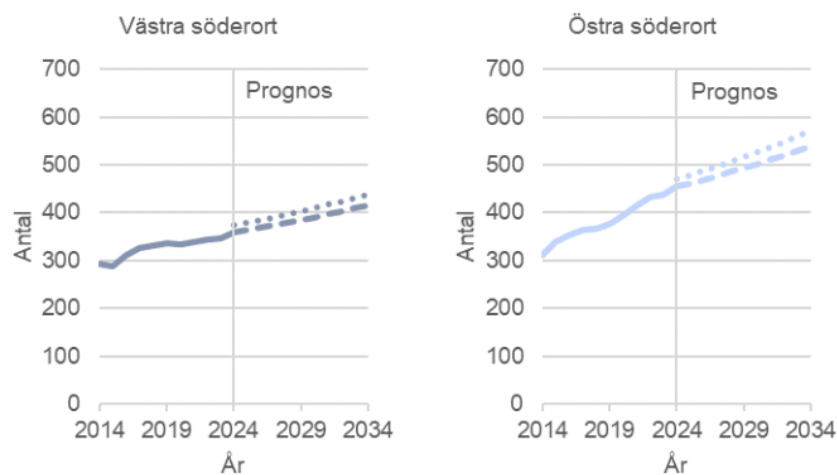
Figur 7. Antal personer 18+ år inom vuxenboende LSS/SoL med verkställd insats redovisat efter ålder 2014–2024 samt prognos 2025–2034. Mättdpunkt september respektive år

Antalet boende förväntas öka i samtliga stadsdelsregioner under prognosperioden, med störst ökning i Innerstaden som har störst antal boende idag. Antal boende i stadsdelsregionen förväntas öka från 530 personer år 2024 till 632 personer år 2034, motsvarande 100 personer eller 19 procent. I genomsnitt innebär det en tillväxttakt på 10 personer per år. Tillväxttakten för övriga områden förväntas vara nio, sju och sex personer per år i Östra söderort, Västerort respektive Västra söderort.

Behovet av boenden, inklusive de beslut som ej verkställts, antas växa med omkring 20 procent för samtliga områden fram till år 2034. Behovet i Innerstaden, Västerort, Västra söderort och Östra söderort beräknas uppgå till 541, 519, 374 och 471 personer år 2024 och kommer enligt prognosen uppgå till 661, 614, 438 och 571 personer år 2034. Störst absolut skillnad mellan förväntat antal boende, vilka är baserade på historiska mönster för verkställigheter, och förväntat antal beslut finns i Västerort, med 46 ej verkställda beslut år 2034

Figur 8 forts

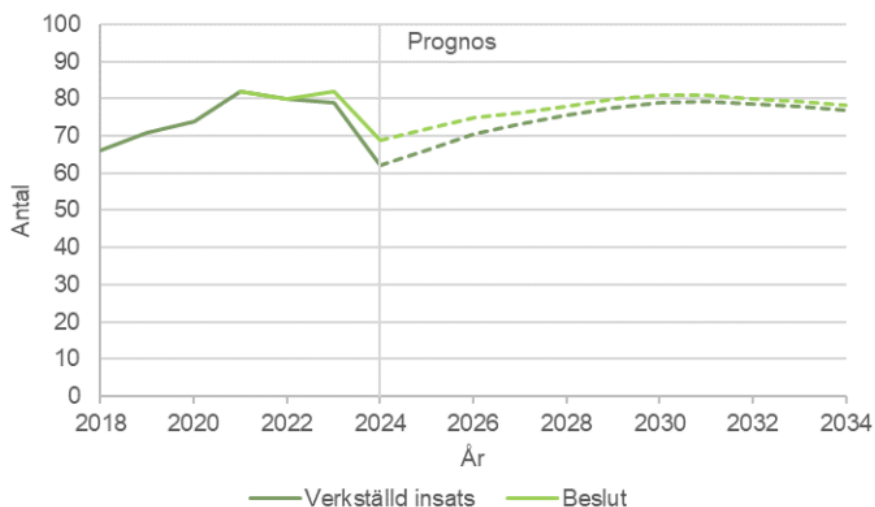

Figur 8. Antal personer 18+ år inom vuxenboende LSS/SoL med verkställd insats 2014–2024 samt prognos 2025–2034 (streckad linje) respektive beslut (prickad linje). Mättdpunkt september respektive år

Barnboende

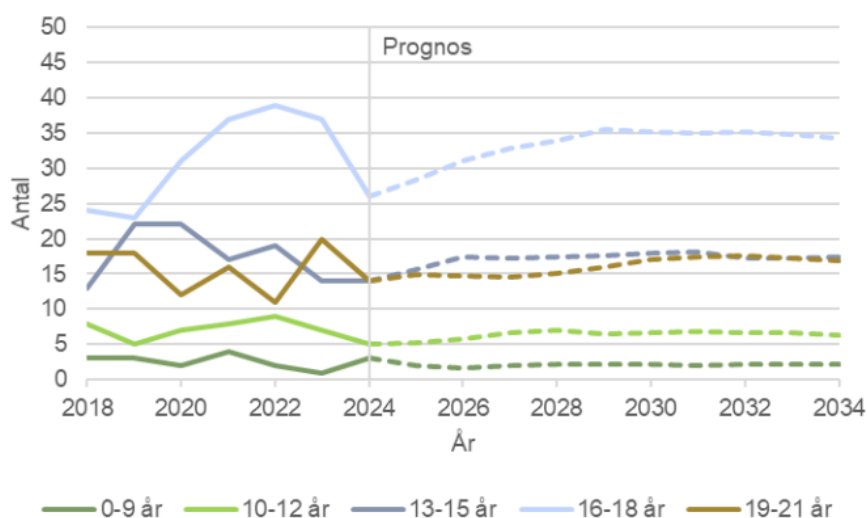
Prognosmodellen ger ett ökat antal barn och unga boende i bostad med särskild service fram till år 2030 för att sedan förväntas vara relativt konstant kring 80 boende de resterande fyra prognosåren.

Antalet ej verkställda beslut uppgick i september 2024 till sju. Det innebär att det totala uppskattade behovet ligger strax över antalet boende under den kommande prognosperioden. I slutet av prognosperioden, år 2034, väntas det totala behovet av barnboenden vara 78.

Figur 9. Antal personer 0–21 år inom barnboende LSS med verkställd insats respektive beslut 2018–2024 samt prognos 2025–2034. Mättdpunkt september respektive år

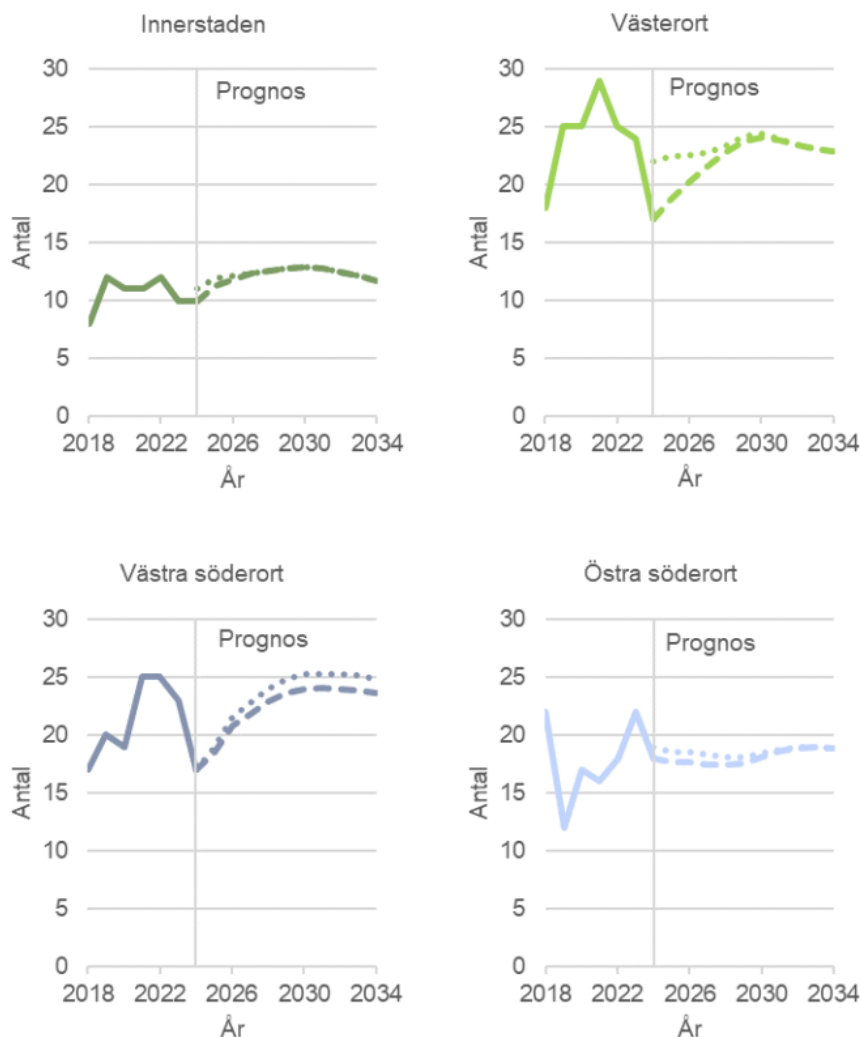
Figur 10 visar antalet personer under 21 år uppdelat i olika åldersgrupper. Flest barn och unga får sitt beslut verkställt i åldrarna strax under 20 vilket innebär att många av de boende är i åldern 16–18 år. Det är även antalet i dessa åldrar som störst variationer har observerats och där nedgången mellan 2023 och 2024 till stor del beror på ett mindre inflöde än förväntat i denna åldersgrupp. Att det totala antalet med verkställd insats förväntas öka under prognosperioden beror till stor del på ett förväntat ökat antal i denna åldersgrupp. Antalet insatser i åldrarna 19–21 år är lägre vilket till stor del beror på de förhållandevis höga utflödesandelarna för dessa åldrar. Under prognosperioden förväntas antalet boende vara relativt lika från år till år för de flesta åldersgrupperna, med en något större prognososäkerhet i åldersgruppen 16–18 år baserat på det aktuella underlaget.

Figur 10. Antal personer 0–21 år inom barnboende med verkställd insats redovisat efter ålder 2018–2024 samt prognos 2025–2034. Mättdpunkt september respektive år

Det ökade antalet boende för staden totalt kommer sig av ett ökat antal i Västerort och Västra söderort. Det är även i dessa två stadsdelsregioner där det har förekommit stora variationer i antalet boende de senaste åren. För Västerort beror den senast minskningen på en högre andel utskrivna under 2024 än vad som förväntades i föregående års prognos.

I prognosen antas ett lägre utflöde vilket leder till ett ökat antal boende. För Västra söderort beror ett lägre antal boende på ett lägre inflöde än förväntat, ett inflöde som antas vara högre under prognosperioden. Något som leder till ett ökat antal boende. I prognosen antas små förändringar vad gäller antalet i behov av bostad med särskild service i Innerstaden och Östra söderort. Antalet beräknas vara oförändrat eller en till två fler personer år 2034 jämfört med idag.

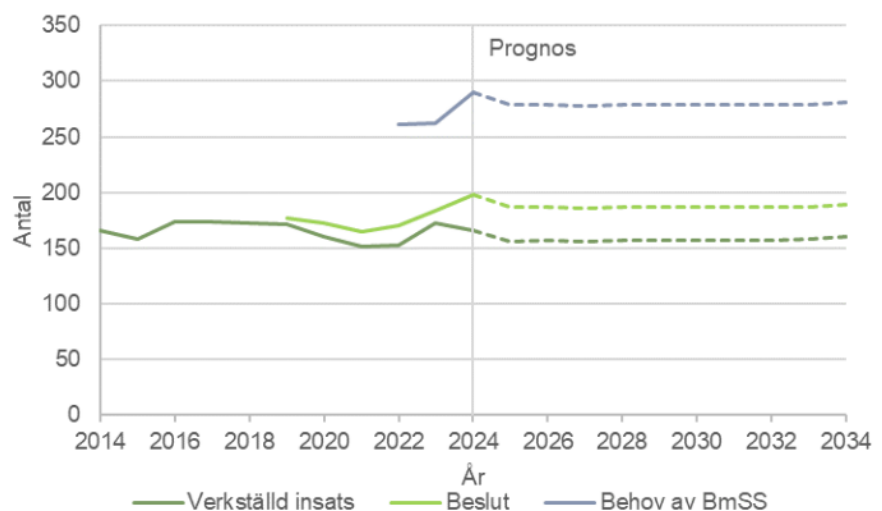

Figur 11. Antal personer 0–21 år inom barnboende med verkställd insats 2018–2023 samt prognos 2024–2034 (streckad linje) respektive beslut (prickad linje). Mättningspunkt september respektive år

Socialpsykiatri

Bostad med särskild service

Figur 12 visar antalet boende i bostad med särskild service (antalet verkställda insatser), antalet som väntas få ett beslut och behovet av insatsen. I september 2024 var antalet boende lägre jämfört med föregående år, 166 boende. Under prognosperioden väntas små variationer i antalet verkställda insatser och år 2034 antas antalet verkställda insatser uppgå till 164. Även det förväntade antalet beslut om bostad med särskild service antas minska något på kort sikt för att uppgå till 193 år 2034.

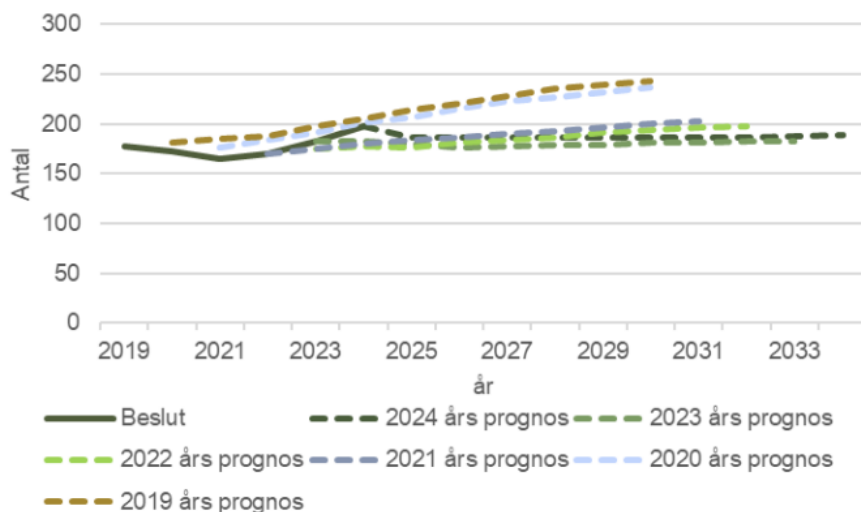
Figur 12. Antal personer 18–64 år inom socialpsykiatri bostad med särskild service med verkställd insats respektive beslut 2014–2024 samt prognos 2025–2034. Mättidpunkt september respektive år

Inom verksamhetsområdet finns det ytterligare grupper som är i behov av bostad med särskild service; personer som är registrerade på intresseanmänningslistan och personer som idag på bor i hem för vård och boende (HVB) som bedöms ha långvarigt behov av boende. När det gäller personer som är registrerade på intresselistan saknas information om in- och utflöde och av den anledningen antas antalet vara konstant under prognosperioden. Det görs heller ingen separat prognos över personer med hem för vård eller boende (HVB)-beslut eftersom det saknas tillräcklig information för att beräkna in- och utflöden för denna grupp. Även här antas antalet vara konstant under prognosperioden.

Om personer som är registrerade på intresselistan och personer som idag bor i hem för vård eller boende (HVB) och som bedöms ha ett långvarigt behov av boende inkluderas i prognosen beräknas det totala behovet av bostad med särskild service inom verksamhetsområdet socialpsykiatrin uppgå till 290 personer i september 2024. Under

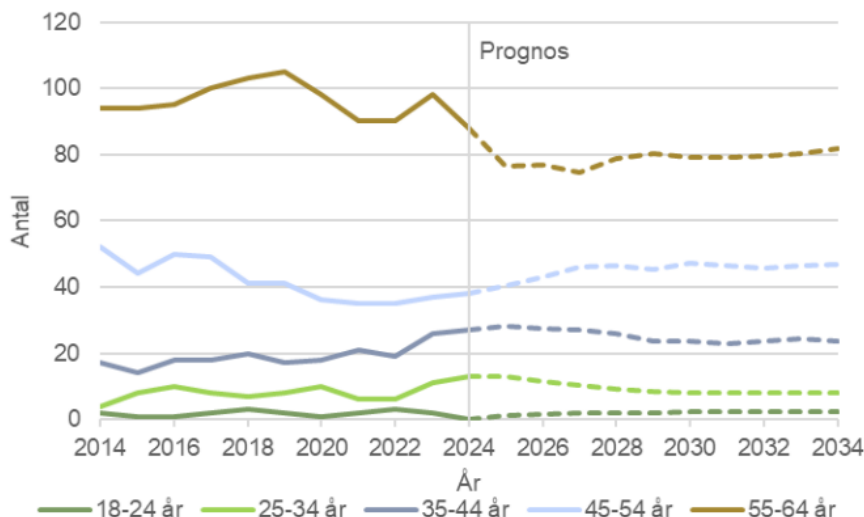
prognosperioden väntas en svag nedgång av det totala behovet av bostad med särskild service för att i slutet av prognosperioden antas vara 285 personer.

I Figur 13 redovisas antalet som väntas få beslut om bostad med särskild service i årets prognos tillsammans med de prognoser som gjorts tidigare.

Figur 13. Antal personer som med beslut om bostad med särskild service inom PS 2019–2024 samt enligt prognos 2024, 2023, 2022, 2021, 2020 respektive 2019

Boende inom bostäder med särskild service för socialpsykiatri består till stor del, 56 procent, av personer i åldern 55–64 år och hur prognosen för det totala antalet boende förväntas att utvecklas beror till stor del på den förväntade utvecklingen av denna åldersgrupp. Figur 14 visar antalet boende i olika åldersgrupper samt prognos fram till 2034. Att antalet i åldern 55–64 år antas vara lägre i prognosperioden beror delvis på att många åldras ut ur målgruppen samtidigt som de som kommer upp i åldrarna 55–64 år är färre, dels på inflödesandelarna i dessa åldrar.

Figur 14. Antal personer 18–64 år inom socialpsykiatri bostad med särskild

service redovisat efter ålder 2014–2024 samt prognos 2025–2034. Måttidpunkt september respektive år

I diagrammen nedan redovisas, förutom antalet verkställda insatser under perioden 2014–2024 och prognos 2025–2034 (streckad linje), prognos för antalet som väntas få beslut (prickad linje) och antalet som väntas få beslut inklusive de som står på intresselistan eller väntas få beslut om hem för vård eller boende (HVB) i streckad/ prickad linje.

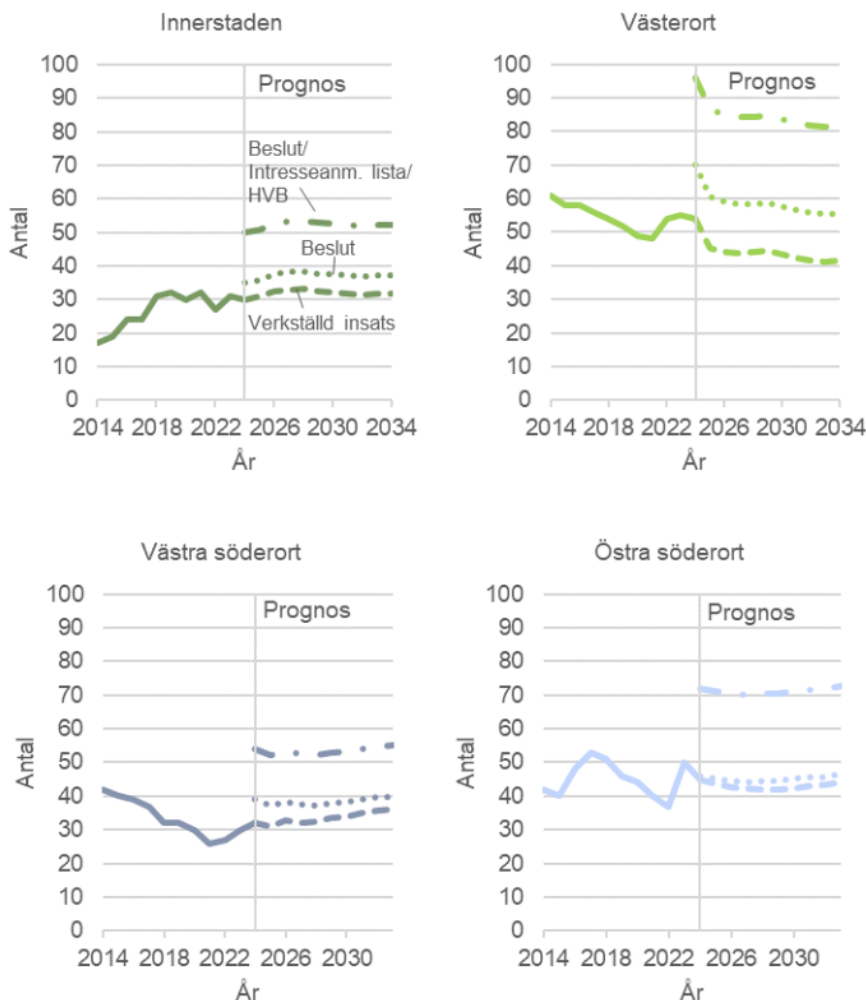
Under prognosperioden antas både antalet boende och antalet som väntas få beslut om bostad med särskild service öka fram till år 2029 för att därefter minska något under prognosens sista fyra år. När hänsyn tas till de personer som står på intresselistan eller väntas få beslut om hem för vård eller boende (HVB) förändras inte förändringstakten i och med att dessa grupper antas vara oförändrade till antalet under hela prognosperioden. För Innerstaden handlar det om ytterligare 15 personer vilket gör att det totala antalet med behov av bostad med särskild service förväntas vara omkring 50 personer per år.

I Västerort förväntas antalet personer med verkställda bostad med särskild service-beslut fortsätta minska för att i slutet av prognosperioden uppgå till strax över 40 boende. Att antalet antas minska beror till stor del på att de boende består av personer i 60-års åldern som åldras ut ur målgruppen för socialpsykiatri. Om hänsyn även tas till de beslut som ej har verkställts tillsammans med anmälda på intresselistan samt hem för vård eller boende (HVB) beslut var det totala antalet personer i behov av bostad med särskild service inom socialpsykiatri 96 i september 2024 och år 2034 väntas motsvarande vara 82 personer.

I Västra söderort förväntas att antalet boende kommer att öka under prognosperioden, från 32 år 2024 till 37 år 2034. Något som beror på förhållandevis höga inflödesandelar i åldrarna över 50 år. Antalet beslut som ej verkställts var relativt få år 2024 vilket innebär att de förväntas vara det även under prognosperioden. Vad gäller intresselistan och boende i hem för vård eller boende (HVB) uppgick dessa till 15 personer år 2024 vilket ger ett totalt behov av bostad med särskild service på 54 personer. Det totala behovet av bostad med särskild service i Västra söderort förväntas öka upp till 56 boenden år 2034.

Antalet boende i Östra söderort fortsätter vara omkring 45 personer per år under början av prognosperioden och anledningen till att antalet sedan minskar är att en stor del börjar åldras ut ur målgruppen. Liksom för Västra söderort var det förhållandevis få ej verkställda beslut år 2024 och i och med att denna grupp konstanthålls är skillnaden gentemot antalet verkställda beslut liten. Det totala antalet personer

med behov av bostad med särskild service (inklusive intresselistan och hem för vård eller boende beslut) uppgick till 72 i september år 2024. I slutet av prognosperioden väntas antalet variera mellan 70 och 74 personer.

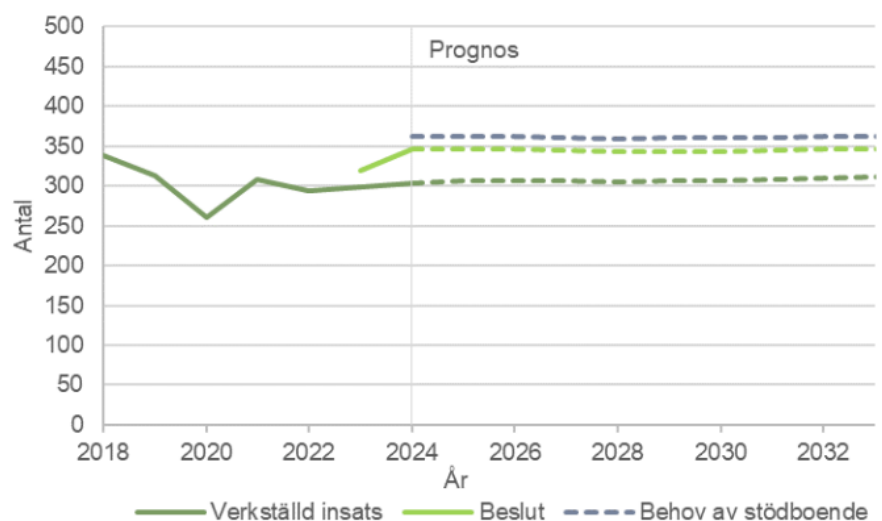

Figur 15. Antal personer 18–64 år med verkställd insats 2014–2024 samt prognos 2024–2034 för antalet med verkställd insats (streckad linje), beslut (prickad linje) respektive beslut/intresselista/ hem för vård eller boende-beslut (streckad/prickad linje). Mättidpunkt september respektive år

Stödboende

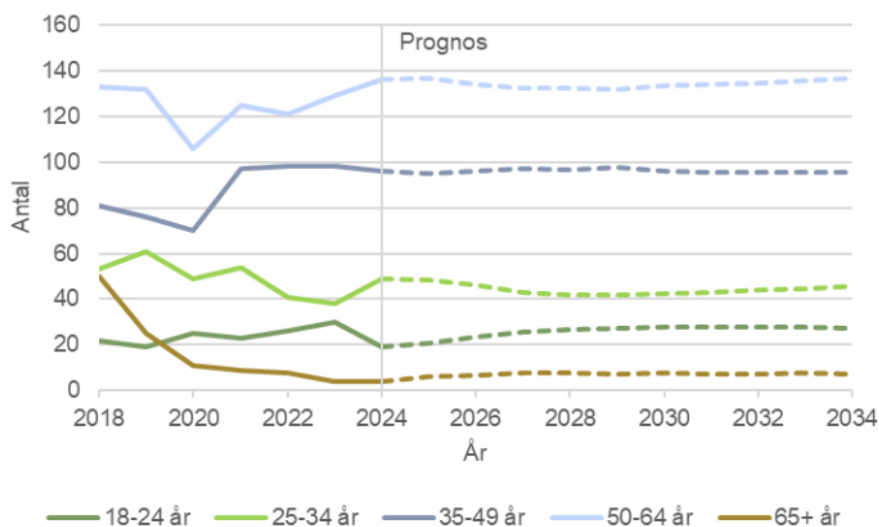
Figur 16 visar tre olika prognoser, en för förväntat antal boende, en för förväntat antal beslut och det förväntade behovet av stödboende. I prognosen antas att antalet boende ökar från 304 år 2024 till 307 nästkommande år. Därefter förväntas antalet göra en svag nedgång för att sedan öka fram till år 2034 då antalet boende förväntas uppgå till 313 personer. Antalet med beslut om stödboende uppgick i september 2024 till 346 personer.

I prognosen antas antalet i stort sett vara desamma till nästkommande år följt av en svag minskning för att sedan öka till 350 personer år 2034. Prognosens utveckling speglas av den historiska utvecklingen men kan även härledas till historiska in- och utflöden samt åldersfördelningen bland boende under det nuvarande året. Inom verksamhetsområdet finns det ytterligare grupper som är i behov av stödboende, personer som är registrerade på intresseanmälningslistan och som saknar ett beslut om stödboende. När det gäller personer som är registrerade på socialförvaltningens intresselista saknas information om in- och utflöde och av den anledningen antas antalet vara konstant under prognosperioden. Om personer som är registrerade på intresselistan inkluderas i prognosen beräknas det totala behovet av stödboende inom verksamhetsområdet socialpsykiatri uppgå till totalt 362 personer i september 2024. Fram till år 2034 förväntas en svag ökning av det totala behovet av stödboende till 366 personer.

Figur 16. Antal personer 18+ år inom stödboende med verkställd insats 2018–2024 samt prognos 2025–2034 för verkställda insatser, beslut och behov. Mättidpunkt september respektive år

Figur 17 visar antalet boende i olika åldersgrupper samt prognos fram till 2034. Den största åldersgruppen är personer i åldern 50–64 år vilka utgör cirka 43 procent av alla boende. En bidragande faktor till den förväntade utvecklingen i prognosen är att många personer i denna åldersgrupp förväntas åldras ut ur boendet inom de närmaste åren, då nästan alla insatser avslutas innan 66 års ålder. I övrigt förväntas inga dramatiska förändringar av åldersstrukturen av prognosen. Den åldersgrupp som förväntas öka mest är personer mellan 18–24 år, som förväntas öka från 19 personer år 2024 till 27 personer år 2034. Detta härleds till ett högre inflöde än utflöde av unga.

Figur 17. Antal personer 18+ år inom stödboende med verkställda insatser redovisat efter ålder, 2018–2024 samt prognos 2025–2034. Mättningspunkt september respektive år

I diagrammen nedan redovisas boende/verkställda insatser (streckad linje), en prognos för antalet som väntas få beslut (prickad linje) och en prognos över antalet som väntas få beslut inklusive de som står på intresselistan (streckad/prickad linje). Den sista är vad som betraktas som totalt behov av stödboende i denna rapport.

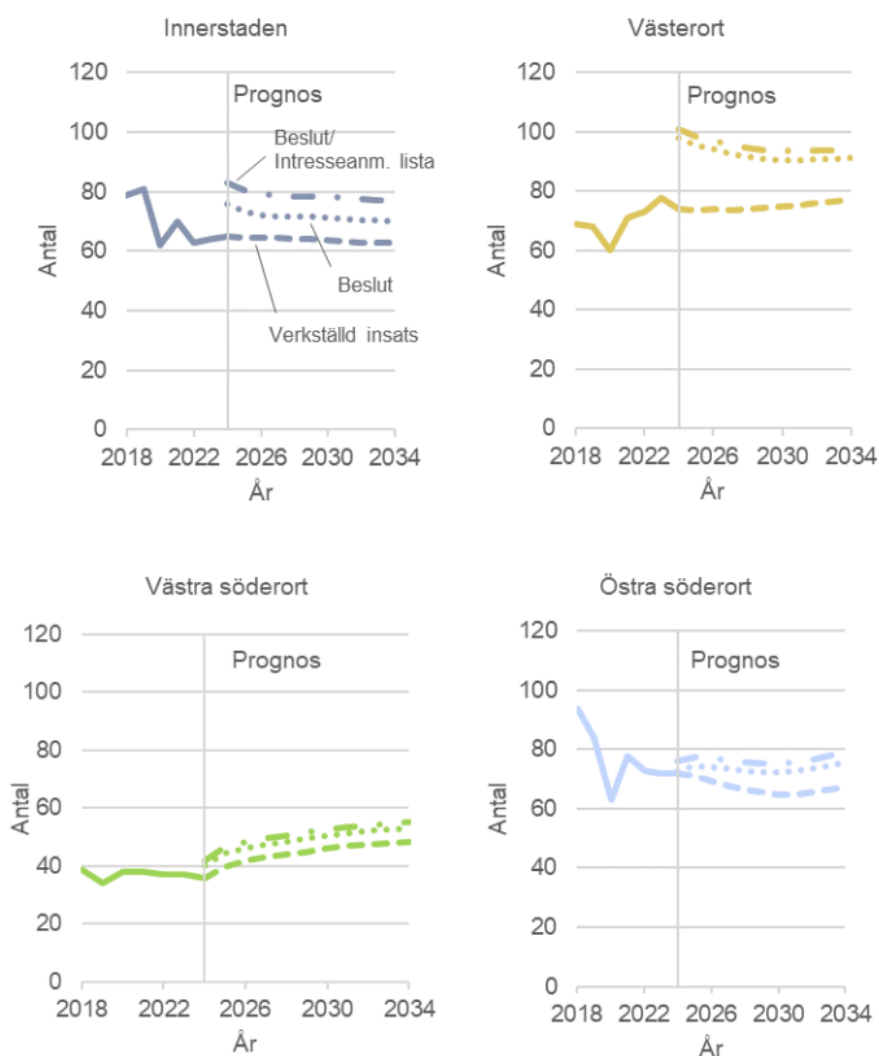
I Innerstaden förväntas inte stadsdelsregionens befolkning i de aktuella åldrarna (18–80 år) att öka med mer än 60 personer fram till år 2034. Antal personer med beslut om stödboende (inklusive ej verkställda beslut) i Innerstaden i september år 2024 beräknas uppgå till något fler, 76 personer. Dessa förväntas under prognosperioden att minska till 70 personer. Det totala behovet i Innerstaden, inräknat sju personer på intresselistan, uppgår till 83 personer år 2024 och förväntas att minska till 77 personer fram till år 2034.

Västerort är stadsdelsregionen med flest antal insatser år 2024 och förväntas vara det fortsättningsvis under prognosperioden. Prognosen för antal beslut (inklusive ej verkställda beslut) förväntas minska från 98 personer år 2024 till 91 personer år 2034. Något som har sin förklaring i ett något lägre förväntat inflöde av beslut under prognosen första år. Totalt behov av stödboende i Västerort, inklusive tre personer på intresselistan, uppgår år 2024 till 101 personer och förväntas minska till 94 personer under prognosperioden.

I Västra söderort har antalet boende varit relativt stabilt på knappt 40 personer under tid. Enligt prognosen förväntas en ökning från 36 personer år 2024 till 48 personer år 2034, vilket gör Västra söderort till stadsdelsregionen där antalet insatser inom stödboende förväntas öka mest. Den positiva utvecklingen kan härledas delvis till en ökande befolkning i stadsdelsregionen enligt befolkningsprognosen, och delvis

till en åldersstruktur med flera boende mellan åldrarna 35–49 som har relativt låg utflödesrisk. Antalet förväntade beslut förväntas öka på samma vis, från 40 personer år 2024 till 53 personer år 2034. Det totala behovet, inklusive 2 personer på intresselistan, uppgår år 2024 till 42 personer och ökar till 55 personer år 2034.

Antalet boende i Östra söderort visar en svag minskning till 67 personer år 2034. Den åldersgrupp som förväntas minska mest på sikt i stadsdelsregionen är boende i medelåldern (33–49 år). Antalet beslut förväntas dock att öka något från 73 personer år 2024 till 76 personer år 2034. Det totala behovet av stödboende i Östra söderort, inklusive 3 personer på intresselistan, uppgår till 76 personer år 2024 och förväntas öka till 79 personer under prognosperioden.

Figur 18. Antal personer 18–64 år med verkställd insats 2018–2024 samt prognos 2025–2034 för antal med verkställd insats (streckad linje), beslut (prickad linje) och beslut/intresselistan (streckad/prickad linje) Mättidpunkt september respektive år

Stadsdelsregionernas boendeplaner

Nedan finns en sammanfattning av stadsdelsregionernas fyra boendeplaner för 2025–2035. Respektive stadsdelsnämnd har fattat beslut om den regionala planen. Eventuella yttranden från respektive stadsdelsnämnd redovisas under regionens rubrik summering.

Västerort

Stadsdelsregion Västerort består av stadsdelsförvaltningarna Järva, Bromma och Hässelby-Vällingby. Västerort är den näst största stadsdelsregionen sett till folkmängd med 251 747 invånare². Stadsdelsregion Västerort bedöms öka i befolkningsmängd med omkring 12 procent fram till 2035.

Befintliga boenden

I stadsdelsregion Västerort finns sammanlagt 474 lägenheter enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och enligt socialtjänstlagen (2001:453) (SoL). Det är 16 fler lägenheter än föregående år.

Regi befintliga boenden					
Antal lägenheter i befintliga boenden samt därav regi. Avser västerort.					
	Antal befintliga lägenheter				
	Totalt antal	Egen regi	Entreprenad (LOV)	Privat (LOV)	Uppgift saknas
Kategori A, Gruppboend LSS ytkrävande	10	5	5	0	.
Kategori B, Gruppboend LSS friliggande	77	49	22	6	.
Kategori C, Gruppboend LSS normal tillgänglighetsanpassning	166	130	36	0	.
Kategori D, Serviceboend LSS eller SoL	105	79	15	11	.
Kategori E, Gruppboend SoL	95	75	20	0	.
Kategori F, Stödboend SoL	21	10	11	0	.
Antal barnboenden	0	0	0	0	.
Lägenheter totalt	474	348	109	17	.

Tabell 2. Antal lägenheter i befintliga boenden uppdelat på regiform. Avser Västerort.

Bromma

I Bromma finns sammantaget 126 lägenheter i bostad med särskild service enligt LSS och SoL samt stödboende enligt SoL. Dessa är fördelade på 14 gruppboendestäder enligt LSS med totalt 78 lägenheter, två serviceboendestäder med totalt 20 lägenheter, en gruppboendestad enligt SoL

² Statistik om Stockholm-Befolkningsprognos 2024

med 26 lägenheter samt ett stödboende med två lägenheter. Samtliga LSS-boenden har inriktning mot personkrets 1 varav en gruppboendestad är profilerad mot teckenspråk. SoL-boendestäderna har inriktning mot målgruppen personer med psykisk funktionsnedsättning.

Hässelby-Vällingby

I Hässelby-Vällingby finns sammantaget 136 lägenheter i bostad med särskild service enligt LSS och SoL samt stödboende enligt SoL. Dessa är fördelade på 12 gruppboendestäder enligt LSS med totalt 68 lägenheter, tre serviceboendestäder med 27 lägenheter, två gruppboendestäder enligt SoL med 33 lägenheter samt ett stödboende med åtta lägenheter. Samtliga LSS-boenden har inriktning mot personkrets 1 varav en gruppboendestad är profilerad mot äldre med funktionsnedsättning. SoL-boendestäderna har inriktning mot målgruppen personer med psykisk funktionsnedsättning.

Järva

I Järva finns sammantaget 201 lägenheter i bostad med särskild service enligt LSS och SoL samt stödboende enligt SoL. Dessa är fördelade på 19 gruppboendestäder enligt LSS med totalt 107 lägenheter, sex serviceboendestäder (eller verksamhet som inkluderar en eller flera serviceboendestäder) med 47 lägenheter samt två gruppboendestäder enligt SoL med 36 lägenheter och ett stödboende enligt SoL med 11 lägenheter. Samtliga LSS-boenden har inriktning mot personkrets 1. SoL-boendestäderna har inriktning mot målgruppen personer med psykisk funktionsnedsättning.

Regiform

Stadsdelsregion Västerort har sammanlagt 348 lägenheter av totala 474 lägenheter i egen regi. 109 lägenheter drivs på entreprenad och 17 lägenheter drivs i privat regi. Antal lägenheter i egen regi och entreprenad har ökat sedan föregående boendeplan medan antal lägenheter som drivs i privat regi har minskat.

Avveckling

Stadsdelsregion Västerort har inte avvecklat några boenden med särskild service under 2024. Västerort planerar inte heller att avveckla något boende inom prognosperioden.

Tomma lägenheter

Inom stadsdelsregionen är antalet tomma lägenheter under 2024 åtta stycken vilket är en mindre lägenhet än föregående år. I Bromma

har en lägenhet stått tom mer än tre månader på grund av renoveringsbehov och i kombination med att en brukare tackade nej. I Hässelby-Vällingby har två lägenheter stått tomma på grund av stora renoveringsbehov som innebär att lägenheterna inte kunnat förmedlas på sex respektive nio månader. I Järva har fem satellitlägenheter som var kopplade till tre olika gruppboendestäder/serviceboendestäder stått tomma i mer än tre månader på grund av svårigheter att förmedla dem. Den som stod tom under längst period var ett år. Satellitlägenheterna har nu avvecklats.

Inom Hässelby-Vällingby och Bromma har nya gruppboendestäder öppnats på hösten, dessa har haft tomma lägenheter men som inte hunnit passera tre månader vid mätdatumet 31 december och räknas därför inte med. Orsaken till att dessa nya lägenheter inte kunnat tillsättas är då staden inte fastställt hyrorna i tid till öppnandet, vilket gjort att brukare inte kunnat ta ställning till erbjudandet.

Individuella avtal

Individuella avtal - vuxna

Inom stadsdelsregion Västerort finns sammanlagt 174 boendeplaceringar av vuxna personer med funktionsnedsättning i form av individuella avtal, vilket är en ökning med nio individuella avtal sedan föregående boendeplan. Av dessa 174 placeringar bedömer stadsdelsregion västerort att majoriteten av personerna, 109 individer, skulle kunna flytta till en bostad inom stadens valfrihetssystem om det fanns en lämplig bostad som motsvarade den enskildes behov. Av dessa 174 bedöms 65 av personerna ha så särskilda behov att deras behov inte kan tillgodoses inom stadens valfrihetssystem. Det kan exempelvis handla om behov av att bo i en lugnare och/eller lantlig miljö eller att personalen på boendet behöver ha en särskild kompetens som inte finns inom valfrihetssystemet, LOV. Det skiljer sig mellan stadsdelsförvaltningarna gällande bedömning av antalet som kan flytta till ett boende inom valfrihetssystemet.

Individuella avtal - barn

Inom stadsdelsregion Västerort finns sammanlagt 15 boendeplaceringar av barn med funktionsnedsättning i form av individuella avtal vilket är en minskning med 10 individuella avtal sedan föregående boendeplan. Av dessa 15 placeringar bedömer stadsdelsregion västerort att 12 skulle kunna flytta till en bostad inom stadens valfrihetssystem om det fanns en lämplig bostad som

motsvarar den enskildes behov. tre av de placerade barnen bedöms ha sådana behov som inte kan tillgodoses inom valfrihetsystemet, exempelvis på grund av behov av särskilt stöd, miljöfaktorer eller skolgång utanför Stockholm. Det finns få barnboenden inom valfrihetsystemet i staden och de boenden som finns är inriktade mot väldigt omfattande funktionsnedsättningar. För barn med högfungerande autism i kombination med annan psykisk problematik och/eller beteendestörningar saknas möjligheter att placera inom valfrihetsystemet. Kötiden är ofta lång.

Befintliga individuella avtal		
Antal vuxna och barn med individuella avtal. Avser västerort.		
	Antal personer totalt	Därav antal personer som kan placeras inom LOV
Vuxna kategori A, Gruppboende LSS yrkrävande	11	7
Vuxna kategori B, Gruppboende LSS friliggande	35	3
Vuxna kategori C, Gruppboende LSS normal tillgänglighetsanpassning	58	50
Vuxna kategori D, Serviceboende LSS eller SoL	41	30
Vuxna kategori E, Gruppboende SoL Totalt	19	14
Vuxna kategori E, Gruppboende SoL därav funktionsnedsättning	15	13
Vuxna kategori E, Gruppboende SoL därav socialpsykiatri	4	1
Vuxna kategori F, Stödboende SoL	10	5
Vuxna totalt	174	109
Barn totalt	15	12
Personer totalt	189	121

Tabell 3. Antal personer med individuella avtal. Avser Västerort.

Sammanlagd dygnskostnad

Köp av plats utanför stadens valfrihetsystem innebär ofta en högre dygnskostnad, vilket gör de individuella avtalen till kostnadsdrivande för staden. Inom stadsdelsregion Västerort var den faktiska kostnaden för vuxna som bor med individuella avtal 599 311 kronor per dygn (569 343 kronor år 2023). Stadens ersättningssystem tilldelar stadsdelsregionen 548 179 kronor per dygn (428 107 kronor år 2023) vilket gör att stadsdelsregion Västerort har en merkostnad för de individuella avtalen för bostad med särskild service SoL och LSS som rör vuxna med 51 132 kronor per dygn (141 236 kronor år 2023).

Faktiska kostnaden för barn som bor på bostad med individuella avtal är 313 251 kronor per dygn (144 937 kronor år 2023). Stadens ersättningssystem tilldelar stadsdelsregionen 217 680 kronor per dygn (107 888 kronor år 2023). vilket gör att stadsdelsregion Västerort har en merkostnad för de individuella avtalen för bostad med särskild service SoL och LSS som rör barn med 95 571 kronor per dygn (37 049 kronor år 2023). Särskild redovisning som är en extra

ersättning för individer med extra stora stödbehov är inte medräknat i summan för tilldelad ersättning.

Befintliga individuella avtal - Kostnad och LOV Antal personer med individuella avtal, sammanlagd dygnskostnad respektive dygnsersättning samt skillnaden mellan dygnskostnad och dygnsersättning. Avser västerort.			
	Personer totalt	Vuxna	Barn
Antal personer totalt	189	174	15
Sammanlagd dygnskostnad för de rapporterade personerna	912562	599311	313251
Sammanlagd dygnsersättning för de rapporterade personerna	765859	548179	217680
Skillnad mellan dygnskostnad och dygnsersättning	146703	51132	95571

Tabell 4. Befintliga individuella avtal i Västerort, kostnad för de individuella avtalen.

Uppskattat behov av boenden år 2035

Stadsdelsregionens uppskattade behov

Det uppskattade behovet utgår från befintlig kö, kommande behov (kända barn med behov), prognostiserad befolkning, placeringar i andra insatser inom valfrihetsystemet. Det är svårt att göra en bedömning av kommande behov utifrån ett 10 års perspektiv och uppgifterna ska därför tolkas med försiktighet. Ett exempel på omständighet som försvårar bedömningen är att många unga med funktionsnedsättning bor kvar i föräldrahemmet efter att de fyllt 18 år och ges andra insatser såsom personlig assistans och korttidsboende. Det skapar en osäkerhetsfaktor i bedömningen av kommande behov hos de barn som nämnden har kännedom om. Förvaltningarnas uppskattningar utgår heller inte från hur många som väntas flytta ut under tioårsperiod.

Utifrån stadsdelsregion västerorts samlade behovsuppskattning bedöms gruppbostad LSS med normal tillgänglighetsanpassning vara den boendekategori som det finns störst behov av. Sammantaget bedöms behovet till ytterligare 120 lägenheter i boendeformen fram till 2035. Stadsdelsregionen bedömer även att det finns ett stort kommande behov av servicebostäder LSS, uppskattningen av behovet uppgår till ytterligare 65 lägenheter fram till 2035.

För gruppbostad SoL är uppskattningen att behovet uppgår till ytterligare 42 lägenheter. Detta avser uppskattning både för gruppbostäder för socialpsykiatriens målgrupp, 25 stycken. Men också vård- och omsorgsboenden för personer under 65 år inom verksamhetsområde funktionsnedsättning, 17 stycken. Det är svårt att

uppskatta kommande behov och behovet av gruppboendestäder SoL (socialpsykiatri) kan vara större då en del placeras i stödboende fast behov av gruppboendestad kan finnas.

Två stadsdelsförvaltningar ser inget kommande behov av serviceboendestad enligt SoL, medan Järva uppskattar behovet till 10 lägenheter. Det finns i dagsläget inga serviceboendestäder enligt SoL i staden. Järva ser behov av att personer med psykiska funktionsnedsättningar av mindre omfattande karaktär ska kunna få stöd dygnet runt, vilket stödboende inte erbjuder.

Stadsdelsregion västerort bedömer sammantaget det kommande behovet av stödboende till ytterligare 24 lägenheter. Stödboende är en färdighetstränande boendeform och som kan ses som en mellanform mellan ett helt självständigt boende och bostad med särskild service.

Det kan även finnas ett dolt behov gällande personer som beviljas och bor i SHIS-bostäder, som kan ha behov av annan boendeform framöver.

Uppskattat behov år 2034 (vuxna)			
Antal lägenheter som uppskattas behövas år 2033 totalt samt därav befintliga boenden och därav uppskattat behov 2034. Avser västerort.			
	Antal lägenheter		
	Uppskattat behov 2034 totalt	Befintliga boenden	Uppskattat behov 2034, exkl befintliga boenden
Antal lägenheter i kategori A, Gruppboendestad LSS ytkrävande	26	10	16
Antal lägenheter i kategori B, Gruppboendestad LSS friliggande	87	77	10
Antal lägenheter i kategori C, Gruppboendestad LSS normal tillgänglighetsanpassning	286	166	120
Antal lägenheter i kategori D, Serviceboendestad LSS eller SoL totalt	180	105	75
Antal lägenheter i kategori D, därav Serviceboendestad LSS			65
Antal lägenheter i kategori D, därav Serviceboendestad SoL (socialpsykiatri)			10
Antal lägenheter i kategori E, Gruppboendestad SoL	137	95	42
Antal lägenheter i kategori F, Stödboende SoL	45	21	24
Antal lägenheter totalt	761	474	287

Tabell 5. Uppskattat behov av bostäder med särskild service i Västerort 2034.

Behov av bostäder med särskild inriktning

För att kunna säkerställa verkställighet på bostad med särskild service inom LOV bedömer stadsdelsregion västerort att det finns behov av följande boenden med särskilda inriktningar i likhet med tidigare års boendeplaner:

Behov av boenden med demensinriktning för personer under 65 år

Stadsdelsregion västerort ser ett behov av fler platser inom bostad med särskild service (LSS) för personer under 65 år med demenssjukdom

som bedöms tillhöra personkrets 2. Yngre personer med demens beviljas ofta vård- och omsorgsboende enligt SoL istället för bostad enligt LSS, och även den insatsen är svår att verkställa då utbudet för personer under 65 år med demenssjukdom är mycket begränsad även inom SoL-boenden.

Behov av teckenspråkiga gruppboendestäder

Utbudet av gruppboendestäder LSS med teckenspråkig kompetens är mycket begränsat och väntetiderna på en ledig plats blir därför mycket långa. Dessa verksamheter kräver särskilda anpassningar kring lokalernas utformning och teknisk utrustning som främjar kommunikation.

Behov av boenden för personer med komplex problematik

Det är svårt att hitta lämpliga alternativ för personer som har en komplex problematik utifrån en samtidig psykiatrisk och intellektuell funktionsnedsättning med eller utan pågående missbruk och utåtagerande beteende.

Behov av bostad med särskild service SoL för unga vuxna

I gruppboendestäd SoL bor främst personer med psykiska funktionsnedsättningar som är över 50 år. Placeringar av unga vuxna tillsammans med den äldre målgruppen är inte alltid lämpliga utifrån att behoven kan skilja sig åt väsentligt.

Summering

- I stadsdelsregion Västerort finns sammanlagt 474 lägenheter i bostad med särskild service. Det är en ökning med 16 lägenheter sedan förra årets boendeplan.
- Stadsdelsregion Västerort har sammanlagt haft åtta lägenheter i bostäder med särskild service som har stått tomma i mer än tre månader under 2024.
- Inom stadsdelsregion Västerort finns sammanlagt 174 boendeplaceringar som gäller vuxna i form av individuella avtal, vilket är en ökning med nio individuella avtal sedan föregående boendeplan.
- Inom stadsdelsregion Västerort finns sammanlagt 15 boendeplaceringar som gäller barn i form av individuella avtal, vilket är en minskning med 10 individuella avtal sedan föregående boendeplan.
- Merkostnaden för de individuella avtalen för bostad med särskild service för vuxna har minskat från 141 236 kronor per dygn år 2023 till 51 132 kronor per dygn år 2024.

- Merkostnaden för de individuella avtalen för bostad med särskild service för barn har ökat från 37 049 kronor per dygn år 2023 till 95 571 kronor per dygn år 2024.
- Stadsdelsregion Västerort uppskattar behovet av bostäder med särskild service SoL och LSS vid prognosperiodens slut 2034 till 287 lägenheter utöver stadsdelsregionens befintliga lägenheter i bostad med särskild service.

Stadsdelsregionens slutsats

Då pågående projekt ej längre lyfts i stadsdelsregionernas boendeplan kan en bedömning ej göras gällande differensen mellan prognostiserade behov och pågående projekt. Denna bedömning överläts till socialförvaltningen som är ansvariga för de pågående projekten och den stadsövergripande boendeplanen.

Stadsdelsförvaltningarnas uppskattning av behovet av lägenheter i de olika boendeformerna är nästan tre gånger så hög jämfört med Swecos prognos. Swecos prognos inkluderar flera parametrar vilket resulterar i mer tillförlitliga prognoser än stadsdelsförvaltningarnas uppskattning utifrån aktuella personer. Stadsdelsförvaltningarna upplever svårigheter att uppskatta kommande behov utifrån kända personer då det är den enskildes vilja och önskemål om vilka insatser denne söker som styr det kommande behovet. En del väljer att bo i egen lägenhet med insatser i hemmet, så som personlig assistans och korttidsboende, även om de skulle ha rätt till bostad vid en ansökan. Stadsdelsförvaltningen har inte heller kunskaper om utflödet så denna parameter är inte med vid stadsdelsförvaltningarnas uppskattning. I uppskattning/prognos av det ökade behovet fram till 2034 inkluderas inte personer som idag bor på boende utanför LOV.

Stadsdelsregion västerort bedömer att det bör vara Swecos prognos som styr planeringen av nya boenden för att utbudet och behoven ska stämma överens. Stadsdelsförvaltningarnas uppskattning bör endast användas för att få en bild av andelsfördelningen mellan de olika boendeformerna, då Sweco inte kan prognostisera behov av exempelvis ytkrävande, friliggande eller normal tillgänglighetsanpassning vad gäller gruppboende enligt LSS. Dock kan en mer tillförlitlig andelsfördelning tas fram genom att se över hur det ser ut idag kring andelen som bor i respektive boendekategori

Innerstaden

Stadsdelsregion Innerstaden består av stadsdelsförvaltningarna Kungsholmen, Norra innerstaden och Södermalm. Innerstaden är den största stadsdelsregionen sett till folkmängd med 356 510 invånare³. Enligt befolkningsprognosen beräknas en svag befolkningsutveckling med en ökning på under en procent till 2035.

Befintliga boenden

I stadsdelsregion Innerstaden finns sammanlagt 502 lägenheter enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och enligt socialtjänstlagen (2001:453), (SoL). Det är en ökning med 20 lägenhet från föregående år. Flest lägenheter finns inom kategori C, gruppboestad med normal tillgänglighetsanpassning följt av kategori D Serviceboestad.

Regi befintliga boenden					
Antal lägenheter i befintliga boenden samt därav regi. Avser innerstaden.					
	Antal befintliga lägenheter				
	Totalt antal	Egen regi	Entreprenad (LOV)	Privat (LOV)	Uppgift saknas
Kategori A, Gruppboestad LSS ytkrävande	18	18	0	0	.
Kategori B, Gruppboestad LSS friliggande	0	0	0	0	.
Kategori C, Gruppboestad LSS normal tillgänglighetsanpassning	229	129	94	6	.
Kategori D, Serviceboestad LSS eller SoL	173	111	62	0	.
Kategori E, Gruppboestad SoL	16	16	0	0	.
Kategori F, Stödboende SoL	66	66	0	0	.
Antal barnboenden	0	0	0	0	.
Lägenheter totalt	502	340	156	6	.

Tabell 6. Antal lägenheter i befintliga boenden uppdelat på regiform. Avser Innerstaden.

Inom samtliga tre stadsdelsområden finns såväl gruppbostäder som servicebostäder med stöd för personer med funktionsnedsättning inom LSS. De allra flesta boendena som stadsdelsförvaltningarna ansvarar för tillhör kategori C (gruppboestad med normal tillgänglighetsanpassning), tätt följt av kategori D (serviceboestad LSS eller SoL) där samtliga lägenheter inom stadsdelsregionen avser målgruppen inom LSS. I samtliga tre stadsdelsområden finns både bostäder som drivs i egen regi och bostäder som drivs på entreprenad.

Den dominerande målgruppen för stadsdelsregionens boenden är personkrets 1 enligt LSS. I dagsläget finns inte något särskilt boende för målgruppen personkrets 2 inom stadsdelsregionen. Dock tar en

³ Statistik om Stockholm-Befolkningsprognos 2024

gruppboende inom Norra innerstadens stadsdelsförvaltning även emot personer ur målgruppen personkrets 2.

Södermalms stadsdelsförvaltning ansvarar för lägenheter inom kategori A (ytkrävande gruppboende LSS). Norra innerstadens och Kungsholmens stadsdelsförvaltningar saknar boenden inom denna kategori. Ingen förvaltning inom stadsdelsregionen ansvarar för lägenheter inom kategori B (friliggande gruppboende LSS).

Norra innerstadens stadsdelsförvaltning driver en gruppboende med 16 lägenheter i kategori E (gruppboende SoL) med målgruppen personer med långvariga psykiska funktionsnedsättningar.

Samtliga tre stadsdelsområden ansvarar för lägenheter inom kategori F (stödboende SoL) där Norra innerstadens stadsdelsförvaltning står för flest antal lägenheter. Tidigare har stödboenden inom socialpsykiatri inte redovisats i kartläggningen då boendeformen inte har beaktats av socialförvaltningen i boendeplaneringen för funktionsnedsättningsområdet. Dock är stödboenden från årets boendeplan och framåt inräknade i boendeplaneringen av bostäder med särskild service.

Regiform

Stadsdelsregion Innerstaden har sammanlagt 340 lägenheter av totala 502 lägenheter i egen regi. 156 av lägenheterna drivs på entreprenad och sex lägenheter drivs i privat regi. Antal lägenheter i egen regi har ökat jämfört med föregående år medan antal lägenheter som drivs på entreprenad och i privat regi är oförändrat.

Avveckling

Stadsdelsregion Innerstaden har inte avvecklat några bostäder med särskild service under 2024. Innerstaden planerar inte heller att avveckla något boende inom prognosperioden.

Tomma lägenheter

Stadsdelsregion Innerstaden har totalt haft nio lägenheter inom LSS och SoL som har stått tomma i mer än tre månader under 2024, vilket är lika många som föregående år. Sju inom Kungsholmens stadsdelsförvaltning och två inom Södermalms stadsdelsförvaltning. Inom Kungsholmen var fyra av dessa platser på en ny uppstartad servicebostad, och orsaken var att det var svårt att belägga platserna. De övriga tre var en kombination av utmaningar med matchning för

lägenheterna, renovering och brukare som tackat nej. För Södermalms stadsdelsförvaltning beror det på renoveringsbehov av aktuella lägenheter.

Individuella avtal

Individuella avtal - vuxna

Samtliga stadsdelsförvaltningar inom stadsdelsregionen har individuella avtal utanför Lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV). Individuella avtal är direktupphandling av ett särskild boende som genomförs i de fall där brukarens behov inte kan tillgodoses inom valfrihetssystemet. Norra innerstadens stadsdelsförvaltning står för det högsta antalet individuella avtal. Det högre antalet kan förklaras av förvaltningens storlek sett till bland annat befolkningsmängd och antal aktuella ärenden.

Förvaltningarna inom stadsdelsregionen har under 2024 arbetat aktivt för att erbjuda brukare med externa placeringar utanför LOV plats inom stadens valfrihetssystem. Förvaltningarna arbetar även med att omförhandla individuella avtal för att de bättre ska stämma överens med stadens ersättningssystem.

Tillsammans har stadsdelsregionen under året haft 162 personer placerade enligt individuella avtal. Det är en ökning i förhållande till förra årets plan då 159 individuella avtal rapporterades. Norra innerstadens stadsdelsförvaltning har ökat i antalet individuella avtal medan Kungsholmens och Södermalms stadsdelsförvaltning har minskat i antalet avtal.

Enligt förvaltningarnas bedömning skulle merparten av alla placeringar som föranlett individuella avtal kunna verkställas inom LOV om det funnits lediga lägenheter som kunnat tillgodose de enskildas behov. Ökningen av individuella avtal i förhållande till förra årets plan skulle delvis kunna förklaras av att fler enskilda som beviljats insats haft behov som inte kunnat tillgodoses inom ramen för befintliga LOV-avtal. Förvaltningarna rapporterar flest antal placeringar inom kategori B (friliggande gruppbostad LSS), kategori C (gruppboende med normal tillgänglighetsanpassning) och kategori D (serviceboende LSS eller SoL).

Individuella avtal – barn

Stadsdelsregion Innerstaden har totalt nio barn som är placerade på barn- och ungdomsböende med individuella avtal, vilket är en ökning med ett individuellt avtal. Bedömningen är att två av dessa har behov som inte bedöms kunna tillgodoses inom nuvarande LOV-avtal.

Befintliga individuella avtal		
Antal vuxna och barn med individuella avtal.		
Avser innerstaden.		
	Antal personer totalt	Därav antal personer som kan placeras inom LOV
Vuxna kategori A, Gruppboad LSS ytkrävande	11	6
Vuxna kategori B, Gruppboad LSS friliggande	18	0
Vuxna kategori C, Gruppboad LSS normal tillgänglighetsanpassning	72	56
Vuxna kategori D, Serviceboad LSS eller SoL	33	32
Vuxna kategori E, Gruppboad SoL Totalt	19	17
Vuxna kategori E, Gruppboad SoL därav funktionsnedsättning	17	15
Vuxna kategori E, Gruppboad SoL därav socialpsykiatri	2	2
Vuxna kategori F, Stödböende SoL	9	9
Vuxna totalt	162	120
Barn totalt	9	7
Personer totalt	171	127

Tabell 7. Antal personer med individuella avtal. Avser Innerstaden.

Sammanlagd dygnskostnad

Köp av plats utanför stadens valfrihetssystem innebär ofta en högre dygnskostnad, vilket gör de individuella avtalen till kostnadsdrivande för staden. Inom stadsdelsregion Innerstaden var den faktiska kostnaden för vuxna som bor med individuella avtal 631 210 kronor per dygn (536 788 kronor år 2023). Stadens ersättningssystem tilldelar stadsdelsregionen 518 857 kronor per dygn (445 775 kronor år 2023) vilket gör att stadsdelsregion Innerstaden har en merkostnad för de individuella avtalen för bostad med särskild service SoL och LSS med 112 353 kronor per dygn (91 013 kronor 2023).

Faktiska kostnaden för barn som bor på bostad med individuella avtal 2024 var 54 131 kronor per dygn (52 970 kronor år 2023). Stadens ersättningssystem tilldelar stadsdelsregionen 48 218 kronor per dygn (40 579 kronor år 2023) vilket gör att stadsdelsregion Innerstaden har en merkostnad för de individuella avtalen för bostad med särskild service SoL och LSS som rör barn med 5 913 kronor per dygn (12 391 kronor år 2023). Särskild redovisning som är en extra ersättning för individer med extra stora stödböehov är inte medräknat i summan för tilldelad ersättning.

Befintliga individuella avtal - Kostnad och LOV			
Antal personer med individuella avtal, sammanlagd dygnskostnad respektive dygnsersättning samt skillnaden mellan dygnskostnad och dygnsersättning. Avser innerstaden.			
	Personer totalt	Vuxna	Barn
Antal personer totalt	171	162	9
Sammanlagd dygnskostnad för de rapporterade personerna	685341	631210	54131
Sammanlagd dygnsersättning för de rapporterade personerna	567075	518857	48218
Skillnad mellan dygnskostnad och dygnsersättning	118266	112353	5913

Tabell 8. Befintliga individuella avtal i Innerstaden, kostnad för de individuella avtalen.

Uppskattat behov av boenden år 2035

Stadsdelsregionens uppskattade behov

Stadsdelsregionen bedömer ett fortsatt behov av lägenheter inom samtliga kategorier. Gemensamt bedömer stadsdelsregion innerstaden att störst behov föreligger gällande kategori C (gruppboad med normal tillgänglighetsanpassning). Stadsdelsregionen ser även ett fortsatt behov av lägenheter inom kategori A respektive kategori B (ytkrävande respektive friliggande gruppboad LSS). Eftersom stadsdelsregionen har en bebyggelse av tätare karaktär ser stadsdelsförvaltningarna det som utmanande att bygga friliggande respektive ytkrävande gruppboad. Bristen på denna typ av gruppboad inom stadens valfrihetssystem medför därför svårigheter med att hitta lämpliga och kostnadseffektiva alternativ till dessa placeringar.

Stadsdelsregionen vill fortsatt lyfta behovet av bostäder för målgrupper med specifika behov såsom personer med autism och/eller intellektuell funktionsnedsättning och även yngre personer med demenssjukdom. Personer födda med olika typer av funktionsnedsättning som får mer adekvat vård idag än tidigare förväntas ha en ökad livslängd, vilket bör tas i beaktande i planeringen för bostäder med särskild service, då behovet av boenden med geriatrisk kompetens för personer med funktionsnedsättning sannolikt kommer att öka.

Stadsdelsregionen vill också lyfta de allt större behoven av lämpliga boendeformer för personer med omfattande stöd- och omvårdnadsbehov inom den socialpsykiatriska målgruppen.

Uppskattat behov år 2034 (vuxna)			
Antal lägenheter som uppskattas behövas år 2033 totalt samt därav befintliga boenden och därav uppskattat behov 2034. Avser innerstaden.			
	Antal lägenheter		
	Uppskattat behov 2034 totalt	Befintliga boenden	Uppskattat behov 2034, exkl befintliga boenden

Antal lägenheter i kategori A, Gruppboende LSS yrkrävande	36	18	18
Antal lägenheter i kategori B, Gruppboende LSS friliggande	29	0	29
Antal lägenheter i kategori C, Gruppboende LSS normal tillgänglighetsanpassning	292	229	63
Antal lägenheter i kategori D, Serviceboende LSS eller SoL totalt	227	173	54
Antal lägenheter i kategori D, därav Serviceboende LSS			39
Antal lägenheter i kategori D, därav Serviceboende SoL (socialpsykiatri)			15
Antal lägenheter i kategori E, Gruppboende SoL	39	16	23
Antal lägenheter i kategori F, Stödboende SoL	119	66	53
Antal lägenheter totalt	742	502	240

Tabell 9. Uppskattat behov av bostäder med särskild service i Innerstaden 2034.

Summering

- I stadsdelsregion Innerstaden finns 502 lägenheter inom bostad med särskild service, vilket är en ökning med 20 lägenheter sedan förra årets boendeplan.
- Stadsdelsregion Innerstaden har sammanlagt haft nio lägenheter i bostäder med särskild service som har stått tomma i mer än tre månader under 2024.
- Inom stadsdelsregion Innerstaden finns sammanlagt 162 boendeplaceringar som gäller vuxna i form av individuella avtal vilket är en minskning med tre avtal från föregående år.
- Inom stadsdelsregion Innerstaden finns sammanlagt nio boendeplaceringar som gäller barn i form av individuella avtal vilket är en ökning med ett avtal från föregående år.
- Merkostnaden för de individuella avtalen för bostad med särskild service för vuxna har ökat från 91 013 kronor år 2023 till 112 353 kronor per dygn år 2024.
- Merkostnaden för de individuella avtalen för bostad med särskild service för barn har minskat från 12 391 kronor år 2023 till 5 913 kronor per dygn år 2024.
- Stadsdelsregion Innerstaden uppskattar behovet av bostäder med särskild service SoL och LSS vid prognosperiodens slut 2034 till 240 lägenheter utöver stadsdelsregionens befintliga lägenheter i bostad med särskild service.

Stadsdelsregionens slutsats

Föreliggande boendeplan avser perioden 2025–2035 och under nämnda period bedömer stadsdelsregion innerstaden ett fortsatt behov av fler bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning enligt LSS och SoL inom samtliga kategorier.

Västra Söderort

Stadsdelsregion Västra Söderort består av stadsdelsförvaltningarna Hägersten-Älvsjö och Skärholmen. Västra Söderort är den minsta stadsdelsregionen sett till folkmängd med 164 563 invånare⁴. Enligt befolkningsprognosen kommer folkmängden i Västra Söderort beräknas öka med nära 12 procent fram till 2035.

Befintliga boenden

I stadsdelsregion Västra Söderort finns sammanlagt 336 lägenheter enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och enligt socialtjänstlagen (2001:453) (SoL). Det är 21 fler lägenheter än föregående år.

Regi befintliga boenden					
Antal lägenheter i befintliga boenden samt därav regi. Avser västra söderort.					
	Antal befintliga lägenheter				
	Totalt antal	Egen regi	Entreprenad (LOV)	Privat (LOV)	Uppgift saknas
Kategori A, Gruppboende LSS yttre boende	6	6	0	0	.
Kategori B, Gruppboende LSS friliggande	50	44	6	0	.
Kategori C, Gruppboende LSS normal tillgänglighetsanpassning	89	89	0	0	.
Kategori D, Serviceboende LSS eller SoL	125	125	0	0	.
Kategori E, Gruppboende SoL	46	46	0	0	.
Kategori F, Stödboende SoL	20	20	0	0	.
Antal barnboenden	0	0	0	0	.
Lägenheter totalt	336	330	6	0	.

Tabell 10. Antal lägenheter i befintliga boenden uppdelat på regiform. Avser Västra Söderort.

I Västra Söderort finns 46 boenden varav ett boende riktar sig till personer som tillhör personkrets 2, LSS. Ett boende hör till kategori A (gruppboende LSS som är yttre boende). Inom kategori B finns det nio boenden i stadsdelsregionen. De flesta boenden tillhör kategori C (gruppboende LSS, normal tillgänglighetsanpassning) och D (serviceboende LSS eller SoL, normal tillgänglighetsanpassning). Det finns 16 boenden av typ C och inom kategori D finns 15 boenden. Ett boende i kategori C och ett boende i kategori D har behov av att förlägga sin verksamhet i andra lokaler.

När det gäller boenden för personer inom socialpsykiatri, finns det tre boenden i stadsdelsregionen, av kategori E (gruppboende SoL). Det

⁴ Statistik om Stockholm-Befolkningsprognos 2024

finns två stödboenden för personer med socialpsykiatrisk problematik, som tillhör kategori F (stödbostad SoL).

Regiform

Stadsdelsregion Västra Söderort har sammanlagt 330 lägenheter av totala 336 lägenheter i egen regi. Sex av lägenheterna drivs på entreprenad och inga lägenheter drivs i privat regi. Antal lägenheter i egen regi har ökat jämfört med föregående år medan antal lägenheter som drivs på entreprenad och i privat regi är oförändrat.

Avveckling

Stadsdelsregion Västra Söderort har inte avvecklat några bostäder med särskild service under 2024. Stadsdelsregion Västra Söderort planerar att avveckla 10 lägenheter inom kategori D, servicebostad LSS eller SoL och fem lägenheter inom kategori C, Gruppboendestad LSS normal tillgänglighetsanpassning.

Tomma lägenheter

Stadsdelsregionen har totalt haft 12 lägenheter inom LSS och SoL som har stått tomma i mer än tre månader under 2024.

Hägersten-Älvsjö

Inom Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning har 12 lägenheter stått tomma mer än tre månader varav två är på stadsdelens intraprenadboende Broder Pehr på profilboendet Triangelns gruppboende inom socialpsykiatri.

Skärholmen

Inom Skärholmens stadsdelsförvaltning har ingen lägenhet stått tom mer än tre månader.

Individuella avtal

Individuella avtal – vuxna

Inom stadsdelsregion Västra Söderort finns sammanlagt 104 boendeplaceringar av vuxna personer med funktionsnedsättning i form av individuella avtal, vilket är en minskning med sex individuella avtal sedan föregående boendeplan. Stadsdelsregion Västra Söderort bedömer att 78 personer på individuellt avtal skulle kunna flytta till en bostad inom stadens valfrihetssystem om det fanns en lämplig bostad som motsvarade den enskildes behov. Stadsdelsförvaltningarna uppger

att Orsaken till att avtal har tecknats utanför valfrihetsystemet handlar framförallt om att ramavtalade leverantörer inte haft lediga platser till förfogande samt att det varit svårt att hitta anpassad eller lämplig plats utifrån enskilda klienters omfattande behov.

Hägersten-Älvsjö

Hägersten-Älvsjö har tecknat 71 individuella avtal med privata leverantörer som inte anslutit sig till stadens avtal enligt lagen om valfrihet LOV-avtal. Orsaken till placeringarna är att den enskilde inte har kunnat placeras inom LOV på grund av särskilda behov samt att ramavtalade leverantörer inte haft lediga platser till förfogande. Flera klienter har bott många år i ett boende med individuellt avtal. Antalet individuella avtal har minskat med sex sedan föregående år.

Skärholmen

Skärholmens stadsdelsförvaltning har tecknat 33 individuella avtal med privata leverantörer som inte anslutit sig till stadens avtal enligt lagen om valfrihet (LOV). Orsaken till att avtal har tecknats utanför LOV handlar framförallt om att ramavtalade leverantörer inte haft lediga platser till förfogande samt att det varit svårt att hitta anpassad eller lämplig plats utifrån enskilda klienters omfattande behov. Antalet individer som har individuella avtal ligger på samma nivå som föregående år.

Individuella avtal – barn

Inom stadsdelsregion Västra Söderort finns sammanlagt 12 boendeplaceringar av barn med funktionsnedsättning i form av individuella avtal, vilket är en ökning av ett individuellt avtal sedan föregående boendeplan. Stadsdelsregion Västra Söderort bedömer att åtta barn på individuellt avtal skulle kunna flytta till en bostad inom stadens valfrihetssystem om det fanns en lämplig bostad som motsvarade den enskildes behov. Orsak till boendeplaceringar på individuella avtal är enligt stadsdelsförvaltningarna på grund av särskilda behov av stöd eller miljöfaktorer samt att leverantörer inom valfrihetsystemet inte haft ledig plats till förfogande.

Hägersten-Älvsjö

Hägersten-Älvsjö har tecknat nio individuella avtal med privata leverantörer som inte anslutit sig till stadens LOV-avtal. Orsaken till placeringarna är att barnet inte har kunnat placeras inom LOV på grund av särskilda behov samt att ramavtalade leverantörer inte haft ledig plats till förfogande.

Skärholmen

Skärholmens stadsdelsförvaltning har tecknat tre individuella avtal med privata leverantörer som inte anslutit sig till stadens valfrihetssystem som avser barn. Orsak till placering utanför LOV är i ett av fallen platsbrist hos de avtalade leverantörerna. Två av dessa skulle inte kunna placeras inom LOV på grund särskilt behov av stöd eller miljöfaktorer.

Befintliga individuella avtal		
Antal vuxna och barn med individuella avtal.		
Avser västra söderort.		
	Antal personer totalt	Därav antal personer som kan placeras inom LOV
Vuxna kategori A, Gruppboende LSS ytkrävande	24	16
Vuxna kategori B, Gruppboende LSS friliggande	7	6
Vuxna kategori C, Gruppboende LSS normal tillgänglighetsanpassning	28	21
Vuxna kategori D, Serviceboende LSS eller SoL	12	7
Vuxna kategori E, Gruppboende SoL Totalt	25	23
Vuxna kategori E, Gruppboende SoL därav funktionsnedsättning	9	9
Vuxna kategori E, Gruppboende SoL därav socialpsykiatri	16	14
Vuxna kategori F, Stödboende SoL	8	5
Vuxna totalt	104	78
Barn totalt	12	8
Personer totalt	116	86

Tabell 11. Antal personer med individuella avtal. Avser Västra Söderort.

Sammanlagd dygnskostnad

Inom stadsdelsregion Västra Söderort var den faktiska kostnaden för de individuella avtalen för vuxna 375 677 kronor per dygn (391 481 kronor per dygn 2023). Stadens ersättningssystem tilldelar stadsdelsregionen 252 790 kronor per dygn (252 006 kronor per dygn 2023) vilket gör att stadsdelsregion Västra Söderort har en merkostnad för de individuella avtalen för bostad med särskild service SoL och LSS med 122 887 kronor per dygn (139 475 kronor 2023).

Faktiska kostnaden för barn som bor på bostad med individuella avtal 2024 var 86 210 kronor per dygn (95 469 kronor per dygn 2023). Stadens ersättningssystem tilldelar stadsdelsregionen 57 860 kronor per dygn (65 551 kronor per dygn 2023). vilket gör att stadsdelsregion Västra Söderort har en merkostnad för de individuella avtalen för bostad med särskild service SoL och LSS som rör barn med 28 350 kronor per dygn (29 918 kronor per dygn 2023). Särskild redovisning som är en extra ersättning för individer med exceptionellt stora stödbehov är inte medräknat i summan för tilldelad ersättning.

Befintliga individuella avtal - Kostnad och LOV Antal personer med individuella avtal, sammanlagd dygnskostnad respektive dygnsersättning samt skillnaden mellan dygnskostnad och dygnsersättning. Avser västra söderort.			
	Personer totalt	Vuxna	Barn
Antal personer totalt	116	104	12
Sammanlagd dygnskostnad för de rapporterade personerna	461887	375677	86210
Sammanlagd dygnsersättning för de rapporterade personerna	310650	252790	57860
Skillnad mellan dygnskostnad och dygnsersättning	151237	122887	28350

Tabell 12. Kostnad för de individuella avtalen i Västra Söderort.

Uppskattat behov av boenden år 2035

Stadsdelsregionens uppskattade behov

Uppskattning av behovet av bostad med särskild service 2025–2035 är baserad på befintlig kö, kommande behov (kända barn med behov), prognostiserad befolkning samt placeringar inom andra insatser inom LOV.

I stadsdelsregion västra söderort uppgår denna uppskattning till 212 lägenheter, vilket är en sänkning med 62 personer från föregående års uppskattning. För att kunna göra en prognos med god kvalitet som tydligt visar på behovet av platser på ett särskilt boende, måste även personer som flyttar eller avlider vara med i beräkningen. Detta är dock svårt att förutsäga eftersom beskriven grupp utgör en osäker faktor.

Uppskattat behov år 2034 (vuxna) Antal lägenheter som uppskattas behövas år 2033 totalt samt därav befintliga boenden och därav uppskattat behov 2034. Avser västra söderort.			
	Antal lägenheter		
	Uppskattat behov 2034 totalt	Befintliga boenden	Uppskattat behov 2034, exkl befintliga boenden
Antal lägenheter i kategori A, Gruppboende LSS ytkrävande	26	6	20
Antal lägenheter i kategori B, Gruppboende LSS friliggande	76	50	26
Antal lägenheter i kategori C, Gruppboende LSS normal tillgänglighetsanpassning	130	89	41
Antal lägenheter i kategori D, Serviceboende LSS eller SoL totalt	188	125	63
Antal lägenheter i kategori D, därav Serviceboende LSS			44
Antal lägenheter i kategori D, därav Serviceboende SoL (socialpsykiatri)			19
Antal lägenheter i kategori E, Gruppboende SoL	76	46	30
Antal lägenheter i kategori F, Stödboende SoL	52	20	32
Antal lägenheter totalt	548	336	212

Tabell 13. Uppskattat behov av bostäder med särskild service i Västra Söderort 2034.

Summering

- I stadsdelsregion Västra Söderort finns totalt 336 lägenheter, vilket är en minskning med 21 lägenheter sedan förra årets boendepånen.
- Stadsdelsregion Västra Söderort har sammanlagt haft 12 lägenheter i bostäder med särskild service som har stått tomma i mer än tre månader under 2024.
- Inom stadsdelsregion Västra Söderort finns sammanlagt 104 boendepåneringar i form av individuella avtal, vilket är en minskning med sex individuella avtal från föregående år.
- Inom stadsdelsregion Västra Söderort finns sammanlagt 12 boendepåneringar som gäller barn i form av individuella avtal, vilket är en ökning med ett individuellt avtal från föregående år.
- Merkostnaden för de individuella avtalen för bostad med särskild service för vuxna har minskat från 139 475 kronor år 2023 till 122 887 kronor per dygn år 2024.
- Merkostnaden för de individuella avtalen för bostad med särskild service för barn har minskat från 29 918 kronor år 2023 till 28 350 kronor per dygn år 2024.
- Stadsdelsregion Västra Söderort uppskattar behovet av bostäder med särskild service SoL och LSS vid prognosperiodens slut 2034 till 212 lägenheter utöver stadsdelsregionens befintliga lägenheter i bostad med särskild service.

Stadsdelsregionens slutsats

Utifrån antalet personer i stadsdelsregion västra söderort som uppskattats vara i behov av bostad med särskild service, antal individuella avtal utanför valfrihetssystemet (LOV) samt utifrån Swecos prognos, kan det antas att det finns behov av att fler platser inom bostad med särskild service behövs tillskapas inom stadsdelsregionen.

Det föreligger en diskrepans mellan det befintliga behovet av bostad med särskild service och den reella tillgången av platser. Detta leder till en lång väntetid inom vissa områden och boendeformer för att få ett boende. Diskrepansen gäller för flera olika boendeformer inom ramen för LOV. I dag tillgodoses behovet av boende genom köp av platser hos privata utförare. I vissa fall blir detta en tillfällig lösning i väntan på ledig plats på lämpligt boende inom ramen för LOV, i andra fall är

det en lösning på längre sikt då behovet inte kan tillgodoses inom LOV.

Det är svårt att följa upp att en köpt insats lever upp till de högt satta kvalitetskrav som behövs för att tillförsäkra individen goda levnadsvillkor. Många leverantörer är medvetna om sin exklusivitet och medverkar på detta sätt till höga priser som är långt över den ersättning som stadsdelen får för individen. Det handlar exempelvis om barnboende eller om boende med integrerad skolgång samt bostäder som ska möta speciella behov såsom dövblindhet, där motsvarande boende inte finns inom stadens regi. Staden behöver uppmuntra till snabbare omställning avseende kompetens så att fler behov kan tillgodoses inom LOV.

Verksamheterna ser en utmaning i att bemöta enskilda individer med komplexa behov utifrån svårigheten att tillgodose lämplig boendemiljö samt rätt kompetens hos medarbetare. Verksamheterna har även uppmärksammat problematik kring kriminalitet hos personer som bor i bostad med särskild service samt deras anhöriga, ett område där kompetens och resurser behöver stärkas för att möta upp problematiken.

När det gäller boende för yngre personer inom socialpsykiatri möter varken Region Stockholm eller stadens andra stadsdelsregioner upp behovet. Det finns således ett stort behov av att bygga fler lämpliga boendeformer i staden för personer inom socialpsykiatri, i synnerhet för yngre personer. Vidare ser stadsdelsregion västra söderort att det är önskvärt att samverkan utvecklas mellan staden och Region Stockholm gällande målgruppen. Det finns stora behov att se över boenden för personer med samsjuklighet, de som har en funktionsnedsättning, en psykiatrisk problematik samt ett pågående missbruk, där bristen är stor i att tillgodose behoven hos den enskilde. I dagsläget placeras många av dem på hem för vård eller boende (HVB) som drivs i privat regi.

Verksamhetsområdet har identifierat ett inflöde av personer med långvarig psykisk ohälsa som inte tar sig in på den ordinarie bostadsmarknaden. De uppfyller heller inte kriterierna för att ha rätt till ett boende inom socialpsykiatrin. Dessa personer är ofta återkommande och har stort stödbehov som behöver tillgodoses.

Stadsdelsregion västra söderort har även identifierat att bristen på barnboenden i staden medför att stadsdelsförvaltningarna är beroende av privata leverantörer. Detta medför dels att det är svårt att erhålla boenden för barnen till överkomliga priser. Vidare skulle det ur ett barnperspektiv gynna barnen att kunna bo kvar i närheten av föräldrahemmet och bibehålla skola och sysselsättning. Stadsdelsregion västra söderort ser att det är fler barn och unga som

har omfattande behov och som i framtiden kommer att behöva ytkrävande boenden.

Ytterligare behov som också uppmärksammas av såväl brukarorganisationerna som verksamheterna är att det behövs fler friliggande boenden, både för fler målgrupper och för att kunna erbjuda personer med särskilda behov ett lämpligt boende.

Det finns behov av fler bostäder för personkrets 2. För målgruppen behöver verksamheterna så gott som alltid köpa platser externt.

Vidare ser verksamheterna att den grupp som bott länge och åldrats, har ett större behov av sjukvårdande insatser i bostaden vilket i sin tur kan kräva större lägenheter.

Östra Söderort

Stadsdelsregion Östra Söderort består av stadsdelsförvaltningarna Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skarpnäck. Östra Söderort är den näst minsta stadsdelsregionen sett till folkmängd med 211 896 invånare⁵. Enligt befolkningsprognosen kommer folkmängden i Östra Söderort beräknas öka med nära sex procent fram till 2035.

Befintliga boenden

I stadsdelsregion Östra Söderort finns sammanlagt 427 lägenheter enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och enligt socialtjänstlagen (2001:453), (SoL). Det är en ökning med 14 lägenheter från föregående år. Flest lägenheter finns inom kategori C, gruppboende med normal tillgänglighetsanpassning 217 lägenheter följt av kategori D, serviceboende 64 lägenheter.

⁵ Statistik om Stockholm-Befolkningsprognos 2024

Regi befintliga boenden					
Antal lägenheter i befintliga boenden samt därav regi. Avser östra söderort.					
	Antal befintliga lägenheter				
	Totalt antal	Egen regi	Entreprenad (LOV)	Privat (LOV)	Uppgift saknas
Kategori A, Gruppboende LSS ytkrävande	11	11	0	0	0
Kategori B, Gruppboende LSS friliggande	30	15	15	0	0
Kategori C, Gruppboende LSS normal tillgänglighetsanpassning	217	146	59	12	0
Kategori D, Serviceboende LSS eller SoL	64	55	9	0	0
Kategori E, Gruppboende SoL	46	46	0	0	0
Kategori F, Stödboende SoL	59	54	0	0	5
Antal barnboenden	0	0	0	0	.
Lägenheter totalt	427	327	83	12	5

Tabell 14. Antal lägenheter i befintliga boenden uppdelat på regiform. Avser Östra Söderort.

Regiform

Stadsdelsregion Östra Söderort har sammanlagt 327 lägenheter av totala 427 lägenheter i egen regi. 83 av lägenheterna drivs på entreprenad och 12 lägenheter drivs i privat regi. fem av lägenheterna saknar uppgifter om regiform. Antal lägenheter i egen regi har ökat sedan 2023. Antal lägenheter som drivs på entreprenad har minskat och privat regiform är oförändrad sedan föregående år.

Avveckling

Under 2024 genomförde Stockholm stads brandförsvaret en brand-skyddsinspektion som resulterade i ett beslut om att en gruppboende i ett flerfamiljshus i Enskede-Årsta-Vantör var tvungen att evakuera sin verksamhet. Beslutet grundar sig i att fastigheten där verksamheten funnit två av varandra oberoende utrymningsvägar i händelse av brand. Utredning om fastigheten pågår ännu.

Stadsdelsregion Östra Söderort planerar att avveckla en gruppboende LSS med 12 lägenheter under prognosperioden.

Tomma lägenheter

I stadsdelsregion Östra Söderort har åtta lägenhet har stått tomma i mer än tre månader under 2023.

Individuella avtal

Individuella avtal – vuxna

Inom stadsdelsregion Östra Söderort finns sammanlagt 140 boendeplaceringar av vuxna personer med funktionsnedsättning i form

av individuella avtal, vilket är en ökning med 15 individuella avtal sedan föregående boendeplan. Av dessa 140 placeringar bedömer stadsdelsregion Östra Söderort att 101 skulle kunna flytta till en bostad inom stadens valfrihetssystem. Återstående personer bedöms inte kunna placeras inom valfrihetssystemet på grund av särskilt behov av stöd och/eller miljöfaktorer.

Enskede-Årsta-Vantör har individuella avtal för 57 vuxna. Farsta har individuella avtal för 43 vuxna. Skarpnäck har individuella avtal för 40 vuxna. Det är en ökning jämfört med förra året. Orsaker över tid är långa väntetider gällande vuxenboende. Det har förekommit fall där det handlat om komplexa behov, exempelvis med psykiatrisk tilläggsproblematik där centrala bedömnings- och förmedlingsenheten inte haft möjlighet att matcha behovet.

Stadsdelsregion östra söderort bedömer det bekymmersamt att relativt många placeringar sker utanför LOV, vilket med vissa undantag innebär en högre kostnad för staden. Stadsdelsregion östra söderort ser också att det är svårt att tillgodose boenden inom LOV för personer som behöver en lugnare miljö och inte kan bo i ett lägenhetshus. En annan målgrupp där individavtal ökat är personer som behöver särskild kompetens hos personal för utåtagerande/utmanande beteenden.

Det råder brist på boenden inom valfrihetssystemet med inriktning för den här målgruppen. Vanligtvis verkställs insatsen inom LOV-avtalet men efter en tid har utföraren inte klarat att möta den enskildes behov. Detta har då lett till att den enskilde har fått flytta till en bostad utanför LOV-avtalet. Stadsdelsregion östra söderort ser att det fortsatt är mycket angeläget med kompetenssatsningar kring viss typ av psykiatrisk tilläggsproblematik, till exempel schizofreni, mer avancerat självskadebeteende och tvång.

Stadsdelsregion östra söderort lyfter fram att bristen på boenden för socialpsykiatrins målgrupp leder till långa väntetider. En utbyggnad är välkommen, med medskick att nuvarande ersättningssystem och funktionsprogrammets riktlinjer medför en ekonomisk utmaning.

Fler servicebostäder enligt SoL kan vara en lösning, där brukare med lägre stödbehov bor, medan gruppboendestäder reserveras för dem med störst behov. Det skulle möjliggöra större verksamheter med ekonomi i balans. Enskede-Årsta-Vantör har gjort en beräkning och bedömer att cirka 20 lägenheter per servicebostad krävs för att uppnå stadens ekonomiska krav, förutsatt att verksamhetens utformning lever upp till Socialstyrelsens rekommendation.

Målsättningen hos förvaltningarna är att kunna erbjuda samtliga brukare boenden inom stadens valfrihetssystem. Detta fortlöpande

arbete ska inte enbart ses som en åtgärd för att minska stadens kostnader, utan ska även med tanke på att många brukare och deras närstående har önskemål om att den enskilde exempelvis ska ges möjlighet att bo i sin hemkommun.

Individuella avtal – barn

Inom stadsdelsregion Östra Söderort finns sammanlagt 17 boendeplaceringar av barn med funktionsnedsättning i form av individuella avtal, vilket är en ökning med sex individuella avtal från föregående år. Av dessa 17 placeringar bedömer stadsdelsregion Östra Söderort att samtliga skulle kunna flytta till en bostad inom stadens valfrihetssystem.

Enskede-Årsta-Vantör har individuella avtal för fem barn. Farsta har individuella avtal för sju barn. Skarpnäck har individuella avtal för fem barn. Det är en ökning jämfört med förra året. Orsaker över tid är brist på barnboenden. Under 2024 förlorade en leverantör som var ansluten till stadens valfrihetssystem sitt tillstånd från IVO kring att bedriva barnboende enligt LSS.

Befintliga individuella avtal		
Antal vuxna och barn med individuella avtal.		
Avser östra söderort.		
	Antal personer totalt	Därav antal personer som kan placeras inom LOV
Vuxna kategori A, Gruppboende LSS ytkrävande	0	0
Vuxna kategori B, Gruppboende LSS friliggande	18	6
Vuxna kategori C, Gruppboende LSS normal tillgänglighetsanpassning	64	41
Vuxna kategori D, Serviceboende LSS eller SoL	33	30
Vuxna kategori E, Gruppboende SoL Totalt	16	16
Vuxna kategori E, Gruppboende SoL därav funktionsnedsättning	8	8
Vuxna kategori E, Gruppboende SoL därav socialpsykiatri	8	8
Vuxna kategori F, Stödboende SoL	9	8
Vuxna totalt	140	101
Barn totalt	17	17
Personer totalt	157	118

Tabell 15. Antal personer med individuella avtal. Avser Östra Söderort.

Sammanlagd dygnskostnad

Köp av plats utanför stadens LOV-avtal innebär ofta en högre dygnskostnad, vilket gör de individuella avtalen till kostnadsdrivande för staden. Inom stadsdelsregion Östra Söderort var den faktiska kostnaden för vuxna som bor med individuella 544 352 kronor per dygn (452 016 år 2023). Stadens ersättningssystem tilldelar stadsdelsregionen 460 197 kronor per dygn (374 275 kronor 2023)

vilket gör att stadsdelsregion Östra Söderort har en merkostnad för de individuella avtalen för bostad med särskild service SoL och LSS som rör vuxna med 84 155 kronor per dygn (77 741 kronor 2023).

Faktiska kostnaden för barn som bor på bostad med individuella avtal var 89 017 kronor per dygn (55 319 år 2023). Stadens ersättningssystem tilldelar stadsdelsregionen 72 593 kronor per dygn (49 191 år 2023). vilket gör att stadsdelsregion Östra Söderort har en merkostnad för de individuella avtalen för bostad med särskild service SoL och LSS som rör barn med 16 424 kronor per dygn (6 128 kronor 2023). Särskild redovisning som är en extra ersättning för individer med exceptionellt stora stödbehov är inte medräknat i summan för tilldelad ersättning.

Befintliga individuella avtal - Kostnad och LOV			
Antal personer med individuella avtal, sammanlagd dygnskostnad respektive dygnsersättning samt skillnaden mellan dygnskostnad och dygnsersättning. Avser östra söderort.			
	Personer totalt	Vuxna	Barn
Antal personer totalt	157	140	17
Sammanlagd dygnskostnad för de rapporterade personerna	633369	544352	89017
Sammanlagd dygnsersättning för de rapporterade personerna	532790	460197	72593
Skillnad mellan dygnskostnad och dygnsersättning	100579	84155	16424

Tabell 16. Befintliga individuella avtal i Östra Söderort och kostnad för de individuella avtalen.

Uppskattat behov av boenden år 2035

Stadsdelsregionens uppskattade behov

Stadsdelsregion östra söderort har uppskattat vilket behov som finns av lägenheter i bostad med särskild service SoL och LSS för vuxna personer inom prognosperioden. Lägenheter i befintliga bostäder med särskild service eller personer som är placerade på individuella avtal är inte medräknade. Stadsdelsregion östra söderort har utgått från befintlig kö och kommande behov, exempelvis kända barn som kan förväntas ha ett behov av bostad med särskild service, befolkningsökning inom stadsdelsregionen och personer som idag är placerade i andra insatser men som skulle ha rätt till bostad med särskild service.

Stadsdelsregion östra söderorts uppskattade behov behövs som ett komplement till Swecos prognos där fördelningen av boendekategorier inte framkommer. Det ska noteras att stadsdelsregion östra söderorts redovisade behov av framtida lägenheter (kategori A-F) inom

stadsdelsområdena bygger på tidigare erfarenhet av aktuell målgrupp inklusive kända behov och ska ses som en kvalificerad uppskattning. I och med detta ska prognosen läsas med försiktighet.

Stadsdelsregion östra söderort uppskattar ett behov av framtida lägenheter om totalt 322 lägenheter fram till 2035.

Uppskattat behov i Enskede-Årsta-Vantör är 148 lägenheter, i Farsta 96 lägenheter och i Skarpnäck 78 lägenheter.

Stadsdelsregion östra söderort har uppskattat vilket behov som finns av lägenheter i bostad med särskild service SoL och LSS för vuxna personer inom prognosperioden. Lägenheter i befintliga bostäder med särskild service eller personer som är placerade på individuella avtal är inte medräknade. Stadsdelsregion östra söderort har utgått från befintlig kö och kommande behov, exempelvis kända barn som kan förväntas ha ett behov av bostad med särskild service, befolkningsökning inom stadsdelsregionen och personer som idag är placerade i andra insatser men som skulle ha rätt till bostad med särskild service.

Stadsdelsregion östra söderorts uppskattade behov behövs som ett komplement till Swecos prognos där fördelningen av boendekategorier inte framkommer. Det ska noteras att stadsdelsregion östra söderorts redovisade behov av framtida lägenheter (kategori A-F) inom stadsdelsområdena bygger på tidigare erfarenhet av aktuell målgrupp inklusive kända behov och ska ses som en kvalificerad uppskattning. I och med detta ska prognosen läsas med försiktighet.

Stadsdelsregion östra söderort uppskattar ett behov av framtida lägenheter om totalt 322 lägenheter fram till 2035.

Uppskattat behov i Enskede-Årsta-Vantör är 148 lägenheter, i Farsta 96 lägenheter och i Skarpnäck 78 lägenheter.

Uppskattat behov år 2034 (vuxna) Antal lägenheter som uppskattas behövas år 2033 totalt samt därav befintliga boenden och därav uppskattat behov 2034. Avser östra söderort.			
	Antal lägenheter		
	Uppskattat behov 2034 totalt	Befintliga boenden	Uppskattat behov 2034, exkl befintliga boenden
Antal lägenheter i kategori A, Gruppboende LSS ytkrävande	27	11	16
Antal lägenheter i kategori B, Gruppboende LSS friliggande	71	30	41
Antal lägenheter i kategori C, Gruppboende LSS normal tillgänglighetsanpassning	325	217	108
Antal lägenheter i kategori D, Serviceboende LSS eller SoL totalt	133	64	69
Antal lägenheter i kategori D, därav Serviceboende LSS			57
Antal lägenheter i kategori D, därav Serviceboende SoL (socialpsykiatri)			12
Antal lägenheter i kategori E, Gruppboende SoL	107	46	61
Antal lägenheter i kategori F, Stödboende SoL	86	59	27
Antal lägenheter totalt	749	427	322

Tabell 17. Uppskattat behov av bostäder med särskild service i Östra Söderort 2034.

Profilboende

Med profilboende avses boende med särskild service som profilerar sig mot särskilda målgrupper utifrån gemensamma sjukdomsdiagnoser eller funktionsnedsättningar som kräver specialistkompetens. Behov av profilboende kan föreligga i de fall den enskilde har specifika behov som kräver särskild omvårdnad och kompetens.

Stadsdelsregion östra söderort ser ett behov av att fastställa vilka målgrupper som profilboende ska rikta sig till. Det är relevant att ta fram en distinktion för att klargöra skillnaden mellan vad som är ett profilboende och vad som är ett behov av kompetenshöjande insatser inom boendet. Om stadsdelsregionerna i sina boendeplaner lyfter fram sådana målgrupper som definierats ha behov av fastställda profilboende underlättas den stadsövergripande planläggningen.

Stadsdelsregion östra söderort ser ett behov av profilboende när det gäller yngre personer med demens som idag bara kan erbjudas en bostad inom äldreomsorgens boendeformer.

Andelen äldre med intellektuell funktionsnedsättning växer. Boenden behöver vara anpassade efter de som bor där. Kompetens om åldrande och demens i kombination med tidigare diagnoser krävs.

Barnboende

Stadsdelsregion östra söderort upplever en allmän brist på adekvata barnboenden i LOV, vilket leder till att förvaltningen behöver upprätta individuella avtal.

Första boendet för unga

Målgruppen för bostad med särskild service enligt LSS har förändrats över tid och stadens utbud av riktade boendekoncept är i behov av utveckling för att följa med i målgruppens behov och efterfrågan. Antalet personer med autismspektrumtillstånd blir allt fler i servicebostäder enligt LSS. Insatsen behöver utvecklas i takt med målgruppens förändrade behov och efterfrågan. Stadsdelsregion östra söderort vill återigen lyfta startboendekonceptet för unga vuxna som funnits i många år i flera kommuner. En sådan boendetyp skulle kunna prövas initialt som en kommunövergripande verksamhet. Boendet syftar till att ge den unga vuxna som flyttar till en första egen lägenhet en god start och utveckling mot självständighet under en period om några år för kartläggning och förberedelse.

Den förändrade målgruppen men även beaktat den nya generation som vuxit upp i ett integrerat samhälle medför att staden behöver planera för nya former av bostäder vid nybyggnation. Denna målgrupp behöver sällan bo i ett gemensamt boende men har behov av ett anpassat stöd.

Stadsdelsregion östra söderort ser ett behov av någon typ av boende där unga vuxna kan pröva på att bo utanför föräldrahemmet med stöd. Detta blir ett sätt att bättre kunna bedöma om den unge vuxne kan bo i eget boende med eller utan stöd eller om den unge vuxne har behov av att bo i en bostad med särskild service. Stadsdelsregion östra söderort ser detta behov när det gäller personer som omfattas av personkrets 1 inom LSS.

Förmedlingsprocessen

Stadsdelsregion östra söderort ser också behov av utveckling när det gäller förmedling av bostäder med särskild service. Enheten för bedömning och förmedling i samarbete med stadsdelsförvaltningarna skulle kunna utveckla sina arbetssätt för att effektivisera och normalisera förmedlingsprocessen genom att erbjuda fler personer visning av en ledig lägenhet. Det skulle möjliggöra en ökad förståelse för hur stöd och serviceinsatserna ingår och tillhandahålls inom ramen för insatsen. Utifrån att funktionsvariationen generellt medför ett större behov av konkretisering är det sannolikt att anta att mer konkreta inslag för enskilda personer skulle möjliggöra större delaktighet och involvering inför ställningstagande till erbjudande om bostad med särskild service.

Stadsdelsregion östra söderort föreslår att man i samband med detta också tar fram och använder digitala lösningar som skulle göra förmedlingsprocessen mer tillgänglig och samtidigt mer effektiv.

Summering

- I stadsdelsregion Östra Söderort finns totalt 427 lägenheter, vilket är en ökning med 14 lägenheter sedan förra årets boendeplan.
- Stadsdelsregion Östra Söderort har sammanlagt haft åtta lägenheter i bostäder med särskild service som har stått tomma i mer än tre månader under 2024.
- Inom stadsdelsregion Östra Söderort finns sammanlagt 140 boendeplaceringar som gäller vuxna i form av individuella avtal, vilket är en ökning med 15 avtal sedan föregående boendeplan.
- Inom stadsdelsregion Östra Söderort finns sammanlagt 17 boendeplaceringar som gäller barn i form av individuella avtal, vilket är en ökning med sex avtal sedan föregående boendeplan.
- Merkostnaden för de individuella avtalen för bostad med särskild service för vuxna har ökat från 77 741 kronor år 2023 till 84 155 kronor per dygn år 2024.
- Merkostnaden för de individuella avtalen för bostad med särskild service för barn har minskat från 6 128 kronor år 2023 till 16 424 kronor per dygn år 2024.
- Stadsdelsregion Östra Söderort uppskattar behovet av bostäder med särskild service SoL och LSS vid prognosperiodens slut 2033 till 322 lägenheter utöver stadsdelsregionens befintliga lägenheter i bostad med särskild service.

Stadsdelsregionens slutsats

Det uppskattade behovet av bostäder fram till år 2035, visar att det råder mer eller mindre brist på samtliga boendekategorier inom stadsdelsregionen.

Stadsdelsregion östra söderort upplever idag att det är en utmaning att kunna verkställa beslut om bostad med särskild service inom stadens LOV-avtal och det gäller exempelvis en viss målgrupp inom socialpsykiatri, personer med högfungerande autism med psykiatrisk tilläggsproblematik, självskadebeteende, missbruk, psykisk ohälsa och/eller sexuellt utmanande beteende, unga personer med demens, personer med dövhet/ dövstumhet och barn med behov av bostad. Om staden fastställer till vilka målgrupper profilboende ska rikta sig till är förhoppningen att fler profilboenden startas.

Stadsdelsregion Östra ser ett behov av barnboende i egen regi i staden. Idag är stadsdelsförvaltningarna beroende av privata leverantörer.

Målgruppen för bostad med särskild service enligt LSS har förändrats över tid och stadens utbud av riktade boendekoncept är i behov av utveckling för att följa med i målgruppens behov och efterfrågan. Stadsdelsregion östra söderort ser ett behov av ett nytt alternativ av första boende för unga personer med funktionsnedsättning som får möjlighet att pröva på att bo utanför föräldrahemmet med stöd för att både den unge, föräldrar och kommunen ska kunna få en uppfattning av vilket stödbehov personer har.

Stadsdelsregion östra söderort ser ett behov av utveckling när det gäller förmedling av bostäder med särskild service. Staden behöver utveckla sina arbetssätt för att effektivisera och normalisera förmedlingsprocessen, för att mer efterlikna den allmänna bostadsförmedlingens. En anpassad och mer tillgänglig förmedlingsprocess skulle möjliggöra större delaktighet och involvering inför ställningstagande till erbjudande om bostad med särskild service.

Stadsdelsregion östra söderort föreslår att man i samband med detta också tar fram och använder digitala lösningar.

Stadens totala behov

Befintliga boenden

I Stockholm stad finns sammanlagt 1585 (1532) lägenheter i bostad med särskild service enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och enligt socialtjänstlagen (2001:453) (SoL). Det är en ökning med 53 lägenheter från föregående år. Därtill finns 198 (164) lägenheter i stödboende för vuxna enligt SoL, vilket är en ökning med 34 lägenheter. Antalet platser för barn och unga i behov av bostad med särskild service enligt LSS har minskat från 59 platser till 41 platser då en utförare med tre enheter fått sitt tillstånd indraget från IVO och därmed gått ur LOV.

Under 2024 tillkom 41 nyproducerade lägenheter inom LSS, 23 lägenheter inom servicebostad. Det är 22 lägenheter fler än år 2023.

I dagsläget finns fem leverantörer inom bostad med särskild service LSS för vuxna, Stora Sköndal, Ersta Diakoni, OC LSS, Solom och Gemensamma krafter, vilket är en ökning med två nya leverantörer sedan förra årets boendeplan.

Regiform

I Stockholms stad drivs merparten av alla bostäder med särskild service för vuxna samt stödboende i egen regi. Av sammanlagt 234 boenden (1783 lägenheter) drivs 38 boenden (362 lägenheter) på entreprenad och 9 boenden (79 lägenheter) i privat regi. Inom bostad med särskild service för barn och unga drivs alla boenden i privat regi inom valfrihetssystemet. Antalet boenden som drivs på entreprenad har minskat från 70 boenden till 38 boenden. Flest enheter som drivs på entreprenad finns i innerstaden (177 lägenheter) och minst antal (6 lägenheter) finns i Västra Söderort. Antalet privata leverantörer inom bostad med särskild service och stödboende för vuxna är oförändrat sedan förra året.

Regi befintliga boenden					
Antal lägenheter i befintliga boenden samt därav regi. Avser staden totalt.					
	Antal befintliga lägenheter				
	Totalt antal	Egen regi	Entreprenad (LOV)	Privat (LOV)	Uppgift saknas
Kategori A, Gruppboende LSS ytkrävande	45	40	5	0	0
Kategori B, Gruppboende LSS friliggande	157	108	43	6	0
Kategori C, Gruppboende LSS normal tillgänglighetsanpassning	713	494	189	30	0
Kategori D, Serviceboende LSS eller SoL	467	370	86	11	0
Kategori E, Gruppboende SoL	203	183	20	0	0
Kategori F, Stödboende SoL	198	150	11	32	5
Antal barnboenden	41	0	0	41	0
Lägenheter totalt	1824	1345	354	120	5

Tabell 18. Regiform i befintliga boenden. Staden totalt.

Gruppboende LSS

Flest lägenheter i bostad med särskild service finns för personer inom LSS personkrets 1 i flerfamiljshus, där 702 av 1824 befintliga lägenheter finns. Näst flest lägenheter finns inom serviceboende i flerfamiljshus för personkrets 1, LSS, totalt 467 av 1824 lägenheter. För målgruppen inom personkrets 2, LSS, finns totalt 17 lägenheter av stadens befintliga 1824 lägenheter. Det är samma antal lägenheter som förra året. Bostäder enligt SoL är fördelat mellan 191 lägenheter i gruppboende och 198 lägenheter i stödboende.

Flest lägenheter i gruppboende LSS, med normal tillgänglighetsanpassning, finns i Innerstaden, 229 lägenheter. Flest lägenheter i friliggande gruppboende finns i Västerort, 77 lägenheter.

Verksamhetens inriktning befintliga boenden				
Antal lägenheter i befintliga boenden samt därav personkrets 1 (LSS), därav personkrets 2 (LSS) och därav SoL. Avser staden totalt.				
	Antal befintliga lägenheter			
	Totalt antal	Personkrets 1, LSS	Personkrets 2, LSS	SoL
Kategori A, Gruppboende LSS ytkrävande	45	45	0	0
Kategori B, Gruppboende LSS friliggande	157	151	6	0
Kategori C, Gruppboende LSS normal tillgänglighetsanpassning	713	702	11	0
Kategori D, Serviceboende LSS eller SoL	467	467	0	0
Kategori E, Gruppboende SoL	203	12	0	191
Kategori F, Stödboende SoL	198	0	0	198
Antal barnboenden	41	.	.	.
Lägenheter totalt	1824	1377	17	389

Tabell 19. Verksamhetens inriktning i befintliga boenden. Staden totalt.

Gruppboendestäder SoL

Inom kategori E, gruppboende SoL för socialpsykiatriens målgrupp finns 203 (190) befintliga lägenheter vilket är en ökning med 13 lägenheter sedan förra årets boendeplan. Ökningen har skett genom utökat antal platser på befintliga bostäder. Inom gruppboende SoL drivs alla bostäder i egen regi. Flest lägenheter i gruppboende SoL finns i Västerort, 95 lägenheter.

Under 2024 genomförde stadens Funktionshindersinspektörer en granskning av tre bostäder med särskild service SoL inom verksamhetsområde socialpsykiatri (Dnr SOF 2023/579) Granskningen visar på en rad förbättringsområden för att uppnå god kvalitet inom dokumentation, brandskydd, regler och begränsningsåtgärder, delaktighet och brukarinflytande. Lokalernas utformning i bostad med särskild service SoL uppnår inte alltid de enskildas behov av tillgänglighet. Lokalernas utformning ska vara hemlik och inte av intuitionsprägel. Socialförvaltningen ansvarar för tillgängligheten i nya verksamheter och ser över funktionsprogrammet vartannat år. Tillgänglighet i befintliga verksamheter ansvarar stadsdelsförvaltningarna för.

Serviceboende

Inom valfrihetssystemet i staden finns idag 467 (443) lägenheter i serviceboende LSS, det största antalet 173 (153) lägenheter finns i Innerstaden. I dagsläget finns inga serviceboendestäder SoL. Inom serviceboende finns ett stort antal byggprojekt planerade, 494 nya lägenheter tillkommer fram till 2034 varav 12 lägenheter är planerade

för servicebostad SoL Enligt tjt från 2018⁶ om Stödboende för socialpsykiatrins målgrupp behövs en variation av bostäder för målgruppen. Servicebostad SoL skulle tillföra målgruppen en typ av boende som saknas idag. I budget 2024 är ersättningsnivåer för servicebostad SoL inrättade.

En servicebostad har inte sin gemensamhetsyta i direkt anslutning till servicebostadens övriga lägenheter och är därmed lättare att planera för. Detta kan vara en orsak till att servicebostad bäst möter uppskattat behov.

Enligt stadsdelsförvaltningarnas uppskattade behov kommer behovet av servicebostad för LSS målgrupp att vara täckt med 31 procents marginal år 2034. Då är inte de personer som bor på servicebostad på individuella avtal medräknade.

I budget 2022 hade socialnämnden två uppdrag med fokus på servicebostad SoL²⁶. Genom intervjuer av både utförar- och beställarchefen framkom att många av de personer som idag bor på stödboenden är relativt självständiga och inte skulle behöva ett boende med mer stöd. Däremot är det tydligt att det finns grupper med större behov där stadsdelsförvaltningarna har svårt att hitta lämpliga boenden. Resultatet från intervjuerna visar på ett samstämmigt sätt att en mindre grupp av de som bor på stödboenden idag behöver ett boende med hälso- och sjukvårdsansvar, stöd dygnet runt och ett personligt stöd som omfattar många livsområden. Många uppfattar att det är ett för stort glapp i stödnivån mellan stödboende och gruppboende. Där skulle servicebostad SoL kunna fylla ett tomrum.

Boendekedja

Uppskattningsvis finns det ett par personer per stadsdelsförvaltning som bor i servicebostad LSS som inte behöver eller vill ta emot det stöd som servicebostaden erbjuder. Anledningarna till det är flera. Behovet kanske inte finns längre på grund av att personen har fler förmågor nu än tidigare eller att behovet var svårbedömt vid tillfället då ansökan om bostad med särskild service inkom. Önskan om ett boende med ett eget kontrakt finns ofta, men är svårt att ordna. Ofta har personen inte stått i bostadsförmedlingens kö eller saknar kapital för att köpa en bostadsrätt. Personen upptar därmed en plats på

⁶ Tjt 3.1.1-570 2018 Rapport om stödboende för socialpsykiatrins målgrupp-innehåll och förutsättningar

servicebostad som en person med behov skulle behöva och staden måste köpa in av leverantör på individuellt avtal.

I budget 2025 har stadsdelsförvaltningarna till uppdrag att arbeta med denna grupp:

Stadsdelsnämnderna behöver tillgodose fler självständiga boenden för personer som bor på servicebostad som bedöms klara att komma vidare i boendekarriären, detta genom alternativa boendeformer exempelvis tränings- och försökslägenheter

Bostad med särskild service för barn och ungdomar LSS

Inom valfrihetsystemet finns i dagsläget tre specifika avtal med verksamheter inom bostad med särskild service för barn och unga LSS. Det är en minskning med en leverantör som tillhandahöll tre enheter från förra årets boendeplan. Antalet platser per leverantör i bostad med särskild service för barn och unga varierar från fem till 30 platser. Alla bostäderna är belägna utanför kommunens gränser i länet och alla drivs i privat regi. Totalt finns 41 (59) platser i bostad med särskild service för barn och unga inom valfrihetsystemet vilket är en minskning med 18 platser. Bostäderna är till största del inriktade mot barn och unga med flerfunktionsnedsättningar samt ett boende i anslutning till anpassad gymnasieskola. För barn och unga med högfungerande autism, svåra beteendestörningar och psykiatrisk samsjuklighet finns få eller inga möjligheter att placera inom valfrihetsystemet.

Under 2025 fortsätter socialnämnden tillsammans med kommunstyrelsen att utreda förutsättningarna för att starta bostad med särskild service enligt LSS § 9.8 för barn:

Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen fortsatt utreda förutsättningarna för att starta bostad med särskild service för barn och unga (LSS) i egen regi (1.3)

Stödboenden för vuxna

Inom valfriheten, LOV

Inom valfrihetsystemet finns i dagsläget 19 stödboenden för vuxna inom verksamhetsområdet socialpsykiatri. Tre av stödboendena drivs i privat regi, vilket är en ökning då en leverantör utökat med ytterligare en enhet. Inga stödboenden drivs på entreprenad. Två av stödboendena är belägna utanför kommunen i länet. Antalet lägenheter per

stödboende varierar från 6 till 26 lägenheter. Flest lägenheter i stödboende inom LOV, 66 stycken finns i Innerstaden.

I socialförvaltningens regi

Socialförvaltningen driver åtta stödboenden vars huvudsakliga inriktning är att medverka i personens process ur hemlöshet. Dessa boenden riktar sig till kvinnor och män som till följd av hemlöshet, missbruk, psykisk ohälsa eller andra svårigheter behöver stöd från socialtjänsten. Antal platser i stödboenden i socialförvaltningens regi varierar mellan cirka 20 till 70 platser.

Avveckling

Antalet lägenheter inom bostad med särskild service som ska avvecklas inom 10 år ökar från 12 lägenheter till 27 lägenheter från förra året. Antalet lägenheter där stadsdelsförvaltningarna är osäkra om avveckling är 27 lägenheter. Avvecklade boenden måste ersättas av nybyggda bostäder, vilket kan leda till ökade väntetider för personer som står i kö för en bostad med särskild service. Anledningen till att grupp- och servicebostäderna avvecklas är att de inte har fullgod boendestandard eller att fastigheterna ska byggas om eller rivas och marken ska nyttjas till annan bebyggelse eller användas till annat ändamål.

Tomma lägenheter

Med tomma lägenheter avses tillgängliga och funktionsdugliga lägenheter i bostad med särskild service för vuxna och lägenhet i stödboende som saknar ny hyresgäst. Lägenheter under renovering har inte räknats med.

Under 2024 har 43 lägenheter stått tomma i mer än tre månader, vilket är en minskning från förra året då 37 lägenheter stod tomma i mer än tre månader. I Innerstaden har 9 lägenheter stått tomma i mer än tre månader, i Västerort 8 lägenheter, i Östra Söderort har åtta lägenheter stått tomma i mer än tre månader och i Västra Söderort har 12 lägenheter stått tomma i mer än tre månader under 2024.

Förbättring av förmedlingsprocesserna

Förmedlingen av bostäder enligt LSS har setts över utifrån flera olika perspektiv med syfte att förkorta tiden från att en lägenhet blir ledig tills dess att en brukare har tackat ja till att flytta in. Att göra processen effektiv får inte gå ut över kvaliteten. Matchningen med rätt brukare till rätt boende behöver hålla samma kvalitet oavsett om förmedlingstakten ökar.

Under 2024 har förmedlingsprocessen för bostäder enligt LSS fått ett förbättrat stöd då implementering av förbättringar i verksamhetssystemet genomförts. Över tid är tanken att verksamhetssystemen ska kunna ge ytterligare förbättrat stöd i processen samt att förmedlingsprocessen ska vara mer samstämmig med förmedling av andra biståndsbedömda boendeinsatser.

Bostäder med särskild inriktning

I bostäder med särskild service SoL och LSS inom valfrihetsystemet finns inga uttalade profilboenden så som det gör inom äldreomsorgen. Utifrån särskilt behov av stöd har det ändå skapats grupp och servicebostäder med särskild inriktning utifrån de personer som bor i boendet. I två stadsdelsregioner finns gruppboendestäder som vänder sig till personer med förvärvad hjärnskada, personkrets 2 och i tre stadsdelsregioner finns gruppboendestäder med teckenspråkig miljö. Andra särskilda inriktningar som stadsdelsregionerna beskriver i bostad med särskild service är grav autism och utmanande beteende, stort omvårdnadsbehov, Prader-Willis syndrom, högfungerande autism med psykiatrisk tilläggsproblematik och gruppboendestad för äldre.

Under 2025 ska socialnämnden tillsammans med kommunstyrelsen fortsätta utreda förutsättningarna för profilboenden inom LSS:

Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen fortsatt utreda förutsättningarna för profilboenden inom LSS (1.3)

Individuella avtal

För att stadsdelsregionerna ska kunna tillgodose behovet för alla personer med bedömt behov av bostad med särskild service har 544 (515) individuella avtal för bostad med särskild service för vuxna tecknats. Fördelningen per lagrum är 465 (431) avtal LSS och 79 (84) avtal för bostad med särskild service SoL inklusive båda verksamhetsområdena. För stödboende har 36 (44) individuella avtal tecknats. 53 (58) individuella avtal för barn tecknats med privata leverantörer som inte anslutit sig till stadens valfrihetsystem avtal. Därmed ökar antalet individuella avtal för vuxna personer inom LSS lagrum, men minskar inom bostad med särskild service SoL, stödboende och bostad med särskild service LSS för barn och unga.

Av dem uppskattar stadsdelsregionerna att 70 procent av vuxna personer och 83 procent av barn med individuella avtal skulle kunna bo i bostad med särskild service inom valfrihetsystemet om plats fanns. Anledningen att individuellt avtal tecknats är oftast platsbrist men också miljöfaktorer och särskilt anpassat stödbehov. Flest individuella

avtal för vuxna finns inom kategori C, normal tillgänglighetsanpassad gruppboend LSS.

Befintliga individuella avtal Antal vuxna och barn med individuella avtal. Avser staden totalt.		
	Antal personer totalt	Därav antal personer som kan placeras inom LOV
Vuxna kategori A, Gruppboend LSS yrkrävande	46	29
Vuxna kategori B, Gruppboend LSS friliggande	78	15
Vuxna kategori C, Gruppboend LSS normal tillgänglighetsanpassning	222	168
Vuxna kategori D, Serviceboend LSS eller SoL	119	99
Vuxna kategori E, Gruppboend SoL Totalt	79	70
Vuxna kategori E, Gruppboend SoL därav funktionsnedsättning	49	45
Vuxna kategori E, Gruppboend SoL därav socialpsykiatri	30	25
Vuxna kategori F, Stödboend SoL	36	27
Vuxna totalt	580	408
Barn totalt	53	44
Personer totalt	633	452

Tabell 20. Antal befintliga individuella avtal. Avser staden totalt.

Bostad med särskild service SoL

I boendeplanen redovisas de individuella avtalen för särskilda boenden SoL per verksamhetsområde. Av 580 (559) individuella avtal för vuxna har 79 (84) individuella avtal tecknats för bostad med särskild service SoL, vilket är en minskning med fem individuella avtal från förra året. 49 (47) av personerna finns inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning och 30 (37) personer inom verksamhetsområde socialpsykiatri.

Anledningen till att bostad med särskild service SoL beviljas skiljer sig åt mellan verksamhetsområdena. Inom verksamhetsområdet socialpsykiatri handlar det om personer med behov av personalstöd dygnet runt utifrån funktionsnedsättning efter psykisk sjukdom. Inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning är anledningen till att bostad med särskild service SoL beviljas en stor och betydande funktionsnedsättning och avsaknad av personkretstillhörighet 1 och 2. Stockholm stad har inga bostäder med särskild service för personkrets 3. För närvarande verkställs beslut inom funktionsnedsättning på exempelvis demensboende för yngre, profilboende med inriktning för målgruppen Huntingtons syndrom eller på vård och omsorgsboende. Ramavtalsupphandling pågår för bostad med särskild service SoL för personer med funktionsnedsättning under 65 år. Ramavtalet omfattar fem olika områden, somatisk problematik, demens eller komplexa vårdbehov och beräknas vara klar i augusti. Planerad avtalstid är från 2025-09-01 till 2030-08-31, maximal avtalstid är 5 år. I upphandlingen finns även korttidsboenden med inriktning somatisk eller demens med.

Hem för vård eller boende (HVB)

Enligt socialförvaltningens bedömning finns det idag ett antal personer som har insatsen hem för vård eller boende (HVB) men som egentligen skulle behöva bo på bostad med särskild service. De personer som anses ha långvariga behov av boende antas ha behov av bostad med särskild service. Med långvariga behov avses här personer som har ett beslut om hem för vård eller boende (HVB) som sträcker sig över minst ett år. I de fall personen har två eller flera beslut som följer direkt efter varandra och som tillsammans omfattar minst 365 dagar räknas de in i gruppen som bedöms ha långvariga behov. Även om denna grupp bedöms ha behov av bostad med särskild service så är vissa av dessa personer så rotade på sina hem för vård eller boende att en flytt inte genomförs, även om plats fanns.

I september 2024 var det 66 personer som hade ett pågående beslut om hem för vård eller boende där ett eller flera efterföljande beslut omfattade minst 365 dagar.

Kostnader för individuella avtal

Stadsdelsregionernas sammanlagda dygnskostnad för de individuella avtalen är

2 693 159 (2 298 323) kronor per dygn för vuxna och barn med individuella avtal SoL och LSS. Den sammanlagda dygnskostnaden för individuella avtal för barn uppgår till och 542 609 (348 695) vilket är en ökning med 193 914 kronor per dygn. För vuxna visar årets boendeplan en ökad kostnad med 394 836 kronor per dygn från föregående år.

Vid en jämförelse av dygnskostnad är ett individuellt avtal för barn och unga LSS i genomsnitt cirka 75 procent dyrare än ett individuellt avtal för vuxna.

Avtalsform

Kostnaderna individuella avtal fortsatte att öka under 2024. Största skälet är det stora underskott av boendeplatser inom bostad med särskild service. LOV kräver ett visst överskott för att en valsituation för den enskilde ska kunna vara möjlig. För bostad med särskild service ser inte situationen ut så. Den valfrihet personer i behov av bostad med särskild service har är att tacka ja eller nej till erbjudandet av bostad.

Befintliga individuella avtal - Vuxna Antal vuxna med befintliga individuella avtal totalt, antal vuxna som inte skulle kunna placeras inom LOV, sammanlagd dygnskostnad, sammanlagd dygnsersättning, skillnad mellan dygnskostnad och dygnsersättning samt andel vuxna som skulle kunna placeras inom LOV.					
	Totalt	Innerstaden	Västerort	Västra söderort	Östra söderort
Antal vuxna totalt	580	162	174	104	140
Antalet vuxna som inte skulle kunna placeras inom LOV pga särskilt behov av stöd eller miljöfaktorer	172	42	65	26	39
Sammanlagd dygnskostnad för de rapporterade vuxna	2150550	631210	599311	375677	544352
Sammanlagd dygnsersättning för de rapporterade vuxna	1780023	518857	548179	252790	460197
Skillnad mellan dygnskostnad och dygnsersättning	370527	112353	51132	122887	84155
Andelen vuxna som skulle kunna placeras inom LOV	70%	74%	63%	75%	72%

Tabell 21. Antal befintliga individuella avtal. Avser vuxna

Befintliga individuella avtal - Barn Antal barn med befintliga individuella avtal totalt, antal barn som inte skulle kunna placeras inom LOV, sammanlagd dygnskostnad, sammanlagd dygnsersättning, skillnad mellan dygnskostnad och dygnsersättning samt andel barn som skulle kunna placeras inom LOV.					
	Totalt	Innerstaden	Västerort	Västra söderort	Östra söderort
Antal barn totalt	53	9	15	12	17
Antalet barn som inte skulle kunna placeras inom LOV pga särskilt behov av stöd eller miljöfaktorer	9	2	3	4	0
Sammanlagd dygnskostnad för de rapporterade barn	542609	54131	313251	86210	89017
Sammanlagd dygnsersättning för de rapporterade barn	396351	48218	217680	57860	72593
Skillnad mellan dygnskostnad och dygnsersättning	146258	5913	95571	28350	16424
Andelen barn som skulle kunna placeras inom LOV	83%	78%	80%	67%	100%

Tabell 22. Antal befintliga individuella avtal. Avser barn

Den sammanlagda ersättningen för nivåer till stadsdelsregionerna är totalt 2 176 374 (1 763 372) kronor för vuxna och barn. Skillnaden mellan dygnskostnad och dygnsersättning uppgår till totalt 516 785 (534 951) kronor per dygn, vilket är en minskning mot föregående år. Skillnaden mellan dygnskostnad och dygnsersättning för vuxna ser olika ut per stadsdelsregion. För vuxna har skillnaden minskat i Västerort och Västra Söderort medan skillnaden ökat i innerstaden och Östra Söderort. För barn har skillnaden mellan dygnskostnad och dygnsersättning minskat i Innerstaden och Västra Söderort medan skillnaden ökat i Västerort och Östra Söderort.

Stadsdelsregionernas ersättning för särskild redovisning är inte medräknad.

Genom att titta närmare på stadsdelsregionernas kostnader på individnivå och vilka ersättningsnivåer avtalen ligger i kan

merkostnader för de individuella avtalen redovisas per stadsdelsregion. Inom individgruppen finns troligtvis avtal som både ligger under och över ersättningsnivåerna i valfrihetssystemet och varierar i pris mellan stadsdelsförvaltningarna.

Kategoristyrning

Sedan hösten 2021 leder socialförvaltningen en inköpskategori, kategori LSS-boende. Arbetet i Kategori LSS-boende styrs av ett kategoriråd. Ett kategoriteam arbetar fram mål och strategier för inköp av LSS boenden och består av deltagare ur olika delar av stadens verksamheter. Kategoristyrning handlar i stora drag om att undersöka inköpsmönster för en viss vara och sedan analysera och utveckla inköpen med bland annat kvalitetsaspekten i åtanke. Utifrån förslag som har lämnats under arbetet med förbättrade inköp har socialnämnden fått nytt uppdrag i budget 2025:

Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna införa en central placeringsfunktion för inköp av boendeplatser med individuella avtal inom LSS (1.3)

Särskild redovisning

Särskild redovisning är en särskild ersättning, utöver tilldelad dygnsersättning i nivå. Ersättningen kan begäras för personer som bor i bostad med särskild service LSS och har ett mycket omfattande personalbehov och behov av anpassningar i den yttre och inre miljön. Personalbehovet ska överstiga 1700 personaltimmar per år med ett krav på regelbunden dubbelbemanning hel/stor del av dag. Särskild redovisning bedöms av enheten för bedömning och byggnation på begäran av beställarenheten på stadsdelsförvaltningen och beslutas i justeringsärendet av kommunfullmäktige i tertiäl 2. Särskild redovisning kan begäras oavsett om placeringen sker inom eller utom valfrihetssystemet. Under 2024 tilldelades stadsdelsnämnderna totalt 67,6 miljoner kronor i budget för särskild redovisning för bostad med särskild service LSS, vilket är en ökning med 7,5 miljoner mot föregående år då 60 miljoner kronor tilldelades.

Tilldelad särskild redovisning för bostad med särskild service LSS					
År	LOV		Individuella avtal		Summa
	Vuxna GRB	Barnboende	Vuxna GRB	Barnboende	
2022	26 773 826	1 621 500	28 647 364	2 900 000	59 942 690
2023	22 226 774	3 800 000	31 000 000	3 000 000	60 026 774
2024	28 488 900	2 000 000	31 905 333	5 200 000	67 594 233

Tabell 23. Tilldelad särskild redovisning för bostad med särskild service LSS 2022–2024

Befintlig kö

För staden totalt stod det sista december 2024, 404 personer på intresselista för gruppboende enligt LSS, vilket är en ökning med tre personer från föregående år. För serviceboende enligt LSS stod det 199 personer på intresselistan, vilket är en ökning med nio personer jämfört med 2023. För verksamhetsområde socialpsykiatri stod det i december 2024 totalt 81 på intresselistan för gruppboende enligt SoL, vilket är en ökning med 21 personer och 65 personer på stod på kö till stödboende, vilket är en ökning med 15 personer. Antal personer på intresselistan har därmed ökat från föregående års boendeplan inom båda verksamhetsområdena funktionsnedsättning och socialpsykiatri.

Personer som flyttat till bostad med särskild service eller fått sitt behov tillgodosett på annat sätt tas inte automatiskt bort från intresselistan. Därför kan intresselistan visa fler personer än vad behovet är.

Pågående projekt

I årets boendeplan prognostiserar socialförvaltningen att 925 nya boendeplatser kan tillkomma under prognosperioden, samt ytterligare 447 efter år 2034 inkluderat projekt som saknar färdigställande datum. Totalt beräknas de pågående projekten resultera i 1372 nya boendeplatser, en ökning med 40 platser jämfört med föregående år.

Av de 925 boendeplatser som prognostiseras under planperioden beställdes 49 boendeplatser genom genomförandebeslut och 24 genom inriktningsbeslut under 2024. För 2025 förväntas ytterligare 54 boendeplatser beställas genom genomförandebeslut och 196 genom inriktningsbeslut, vilket ger totalt 323 boendeplatser som med hög sannolikhet kommer genomföras. Detta är en ökning med 43 boendeplatser jämfört med föregående prognos.

Övriga projekt befinner sig i tidiga skeden med osäkrare tidsplaner och genomförandegrad. Många byggaktörer är försiktiga med att påbörja nya projekt, vilket kan leda till förseningar eller avveckling utanför socialförvaltningens kontroll. Det rådande marknadsläget skapar ytterligare osäkerhet i genomförandet av planerade projekt. För att hantera detta pågår en dialog med exploateringskontoret för att konkretisera hur marknadsläget påverkar socialförvaltningens planering. Samtidigt kan exploateringskontorets pågående prioriteringsarbete påverka stadens planerade utökning av bostäder med särskild service.

Antalet lägenheter i tidiga skeden har ökat från föregående år, från 1012 till 1241 lägenheter, varav 393 lägenheter saknar angivet färdigställandedatum. Främsta orsaken till denna ökning är en omdefiniering av tidiga skeden som har genomförts i samband med att socialförvaltningen har tagit över projekt från stadsdelsförvaltningarna. Projekten i tidiga skeden genomförs med start i en initieringsutredning och förstudie för att utvärdera genomförbarhet och framtidspotential. Totalt 625 av lägenheterna är i mycket tidiga skeden, där är osäkerheten som störst. I tabell 32 visas beslutstatus för samtliga pågående projekt.

Beslutsstatus för pågående projekt						
Antal lägenheter i pågående projekt, totalt antal och efter beslutsstatus.						
Avser staden totalt.						
	Antal lägenheter i pågående projekt					
	Totalt antal	Behovs-initieringsskede	För-studie	Projekterings-skede	Genomförande-skede	Överlämnings-skede
Kategori A, Gruppboestad LSS ytkrävande	41	24	6	11	0	0
Kategori B, Gruppboestad LSS friliggande	48	12	18	12	0	6
Kategori C, Gruppboestad LSS normal tillgänglighetsanpassning	647	306	294	35	12	0
Kategori D, Serviceboestad LSS eller SoL	506	241	222	26	12	5
Kategori E, Gruppboestad SoL	110	26	72	0	0	12
Kategori F, Gruppboestad SoL	16	16	0	0	0	0
Antal barnboenden	4	0	4	0	0	0
Lägenheter totalt	1372	625	616	84	24	23

Tabell 24. Beslutsstatus för pågående projekt. Avser staden totalt.

Förfrågningar om behov av bostäder med särskild service LSS skickas till socialförvaltningen från exploateringskontoret i samband med att beslut om markanvisning ska fattas. Socialförvaltningen utreder och fattar beslut, med utgångspunkt från boendeplanen, om behov av bostäder med särskild service finns. Dessa projekt räknas in under tidiga skeden. Under 2024 har socialförvaltningen initierat 14 nya projekt vilket motsvarar totalt 120 nya boendeplatser. Utöver detta har socialförvaltningen initierat åtta nya ombyggnadsprojekt vilket motsvarar 67 nya boendeplatser. Ombyggnadsprojektet går i regel fortare, endast två av de åtta projektet räknas som tidigt skede.

I föregående års boendeplan kunde man observera en topp i antalet färdigställda lägenheter från år 2028 till år 2030 inkluderat tidiga skeden. Toppen för 2025 sträcker sig nu från år 2029 till år 2031 inkluderat tidiga skeden. En förklaring till detta kan vara att projekt flyttats fram med anledning av rådande konjunkturläge och det ekonomiska läget för byggsektorn.

Flest lägenheter förväntas färdigställas år 2030 (240) lägenheter och år 2029 181 (231) lägenheter. Den högsta byggtakten förväntas i kategori C, gruppboestad LSS med normal tillgänglighetsanpassning, med 647 lägenheter, följt av kategori D, serviceboestad, med 506 lägenheter. Övriga kategorier har färre pågående projekt och en lägre byggtakt: Kategori A (41 lägenheter) och B (48 lägenheter) och Kategori E (110 lägenheter).

Årtal då pågående projekt beräknas vara klara												
Antal lägenheter i pågående projekt, totalt antal och efter det år lägenheterna beräknas vara klara. Avser staden totalt.												
	Antal lägenheter i pågående projekt											
	Totalt antal	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Uppgift saknas
Kategori A, Gruppboestad LSS ytkrävande	41	0	0	5	0	6	6	6	0	0	0	18
Kategori B, Gruppboestad LSS friliggande	48	6	0	24	0	0	12	0	0	0	0	6
Kategori C, Gruppboestad LSS normal tillgänglighetsanpassning	605	6	22	19	18	66	174	60	24	48	0	168
Kategori D, Serviceboestad LSS eller SoL	494	21	4	32	23	81	48	60	36	0	12	177
Kategori E, Gruppboestad SoL	110	12	0	0	12	24	0	0	38	0	0	24
Kategori F, Gruppboestad SoL	16	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Antal barnboenden	4	4
Lägenheter totalt	1318	61	26	80	53	181	240	126	98	48	12	393

Tabell 25. Årtal då pågående projekt beräknas vara klara. Avser staden totalt.

Anledningen till färre antal redovisade projekt i tabell 33 jämfört med tabell 32 är att årtalstabellen exkluderar de lägenheter som beräknas vara klara längre fram än den tidsperiod som boendeplanen avser.

Pågående projekt för bostad med särskild service LSS för barn och unga

Det finns ett pågående projekt för bostad med särskild service för barn och unga LSS i Stockholms stad och ytterligare två som förväntas start under 2025.

Prognos 2034

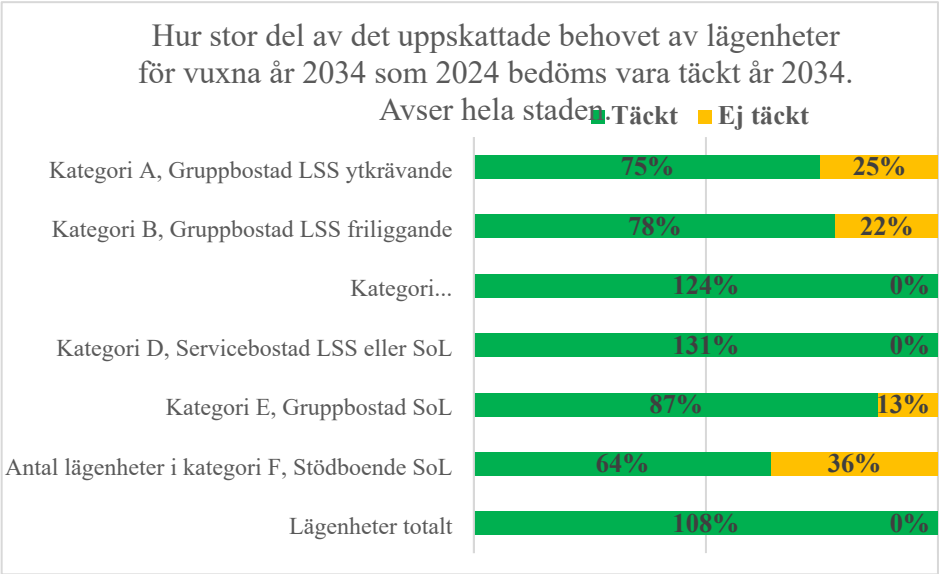
Utbyggnadstakten i staden fortsätter att öka och differensen för att nå uppskattat behov av bostäder med särskild service har minskat. Om alla planerade projekt genomförs enligt tidplan kommer bostadsbehovet vara mer än uppfyllt år 2035, med ett överskott motsvarande åtta procent fler lägenheter än vad som efterfrågas. Behovet av lägenheter totalt uppskattas täckas med åtta procent 2034, dock ser täckningsgraden olika ut för kategorierna. Man kan konstatera att behovet av bostäder med särskild service, servicebostad LSS eller SoL kommer att uppnås med 31 procents marginal 2034. Antalet gruppboendestäder LSS, normal tillgänglighetsanpassning kommer att kunna tillgodoses med 24 procents marginal. Däremot är utvecklingen för gruppboendestäder med variation i utförandet inte lika positiv. För ytkrävande gruppboendestäder LSS där behov finns av exempelvis extra stora våtutrymmen och plats för många hjälpmedel är 75 procent av behovet inte täckt 2034. Stort utbyggnadsbehov kan också konstateras för friliggande gruppboendestäder där 78 procent av behovet väntas täckt 2034 och bostad med särskild service SoL där 87 procent väntas täckt 2034. För kategorin stödboende SoL väntas uppskattade behovet av lägenheter vara täckt med 64 procent vid prognosperiodens slut 2034.

Då det största antalet pågående projekt befinner sig i tidigt beslutsskede och svag ekonomisk tillväxt råder osäkerhet i prognosen kring antal bostäder med särskild service som kommer färdigställas enligt planering.

Prognos år 2034 (vuxna)						
Antal boenden, uppskattat behov och differens år 2034. Avser staden totalt.						
	Boenden 2034				Uppskattat behov 2034	Differens 2034
	Totalt 2034	Befintliga boenden	Avvecklas inom tio år	Pågående projekt av boenden		
Kategori A, Gruppboendestad LSS ytkrävande	86	45	0	41	115	-29
Kategori B, Gruppboendestad LSS friliggande	205	157	0	48	263	-58
Kategori C, Gruppboendestad LSS normal tillgänglighetsanpassning	1301	713	17	605	1045	256
Kategori D, Servicebostad LSS eller SoL	951	467	10	494	728	223

Kategori E, Gruppboend SoL	313	203	0	110	359	-46
Kategori F, Stödboende SoL	214	198	0	16	334	-120
Lägenheter totalt	3070	1783	27	1314	2844	226

Tabell 26. Prognos år 2034. Avser staden totalt.

Figur 19. Prognos år 2034. Avser staden totalt

I denna prognos är inte de personer som idag bor på bostad med särskild service på individuella avtal utanför valfrihetssystemet medräknade. Stadsdelsregionerna uppskattar att 70 procent av de vuxna personer som idag bor utanför valfrihetsystemet på individuella avtal och 83 procent av barn och unga LSS skulle kunna bo inom valfrihetsystemet om plats fanns. De flesta personer som bor utanför valfrihetsystemet på individuella avtal bor i kategori C, normal tillgänglighetsanpassad gruppboend LSS. Det är samma kategori där staden har flest pågående projekt.

Stadsdelsregionernas analys

Stadsdelsregionerna lyfter att behovet av bostad med särskild service samt stödboende är större än vad pågående projekt kan tillgodose inom samtliga kategorier. Stadsdelsregionerna anser att Swecos prognos är mer tillförlitlig då Swecos prognos inkluderar flera parametrar och det bör vara Swecos prognos som styr planeringen av nya boenden. Stadsdelsregionernas uppskattning kan användas för att få en bild av andelsfördelningen mellan de olika boendeformerna.

Det föreligger en diskrepans mellan det befintliga behovet av bostad med särskild service och den reella tillgången av platser. Detta leder till en lång väntetid inom vissa områden och boendeformer för att få ett boende. Diskrepansen gäller för flera olika boendeformer inom ramen

för valfrihetssystemet. Då stadsdelsförvaltningarna inte kan placera på en bostad med särskild service samt stödboende inom valfriheten köps platser hos privata utförare i väntan på en lämplig, ledig plats vilket medför extra kostnader för stadsdelsförvaltningarna.

För att staden ska nå målsättningen att samtliga personer med beslut om bostad med särskild service samt stödboende, ska kunna få sina behov tillgodosedda inom valfrihetssystemet, krävs dels fler boenden, dels boenden med specifik inriktning. Stadsdelsregionerna lyfter fram behov av bostäder:

- Bostäder för personkrets 2.
- Bostad med särskild service SoL för unga vuxna.
- Friliggande gruppboendestäder.
- Bostad med särskild service för barn och unga LSS
- Teckenspråkiga gruppboendestäder för LSS målgrupp
- Bostäder med särskild service SoL och LSS som har kompetens att ge stöd och hjälp till personer med komplex problematik.
- Bostäder av lämpliga former för personer med omfattande stöd- och omvårdnadsbehov inom den socialpsykiatriska målgruppen.
- Bostäder för personer med samsjuklighet.
- Bostäder för yngre personer inom socialpsykiatri.
- Bostäder med särskild service SoL och LSS som har geriatrisk kompetens för att ge stöd till en äldre målgrupp.
- Första boende för unga personer med funktionsnedsättning som får möjlighet att pröva på att bo utanför föräldrahemmet med stöd för att både den unge, anhöriga och kommunen ska kunna få en uppfattning av vilket stödbehov den enskilde har.

En stadsdelsregion lyfter att verksamheterna ser en utmaning i att bemöta enskilda individer med komplexa behov utifrån svårigheten att tillgodose lämplig boendemiljö samt rätt kompetens hos medarbetare. Verksamheterna har även uppmärksammat problematik kring kriminalitet hos personer som bor i bostad med särskild service samt deras anhöriga, ett område där kompetens och resurser behöver stärkas för att möta upp problematiken.

En stadsdelsregion lyfter att staden behöver utveckla sina arbetssätt för att effektivisera och normalisera förmedlingsprocessen, för att mer efterlikna den allmänna bostadsförmedlingens. En anpassad och mer tillgänglig förmedlingsprocess skulle möjliggöra större delaktighet och involvering inför ställningstagande till erbjudande om bostad med särskild service.

lakttagelser som framkommit under arbetet med boendeplanen

- Det totala underskott i nybyggnation av bostäder med särskild service enligt LSS och SoL samt stödboende som har funnits under lång tid bedöms kvarstå under de kommande åren. Bedömningen är att behovet av på boendeplatser tidigast kan vara täckt omkring år 2040. Detta då många byggaktörer för närvarande är försiktiga med att påbörja byggnationer och det finns en risk för förseningar eller avveckling av projekt.
- Kostnaden för individuella avtal fortsätter öka. Stadsdelsregionernas sammanlagda dygnskostnad för de individuella avtalen är 2 693 159 (2 298 323) kronor per dygn för vuxna och barn med individuella avtal SoL och LSS. Införandet av en central placeringsfunktion under 2025 förväntas leda till staden som samlad avtalspart.
- Under de 15 år som har gått sedan LOV infördes i staden har ingen ordentlig översyn av driftsform genomförts. Socialförvaltningen ser ett behov av översyn av avtalsform för insatsen bostad med särskild service.
- Efterfrågan från stadsdelsregionerna av bostäder med särskild service med specifik inriktning är fortsatt tydlig. Under 2025 utreder socialnämnden tillsammans med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna förutsättningarna för profilboenden inom LSS
- Socialnämnden utreder under 2025 i samråd med kommunstyrelsen förutsättningarna för att starta barnboende i egenregi.
- I Stockholms stad drivs merparten av alla bostäder med särskild service för vuxna samt stödboende i egen regi. Inom bostad med särskild service för barn och unga drivs alla boenden i privat regi inom valfrihetsystemet. Antalet boenden som drivs på entreprenad har minskat från 70 boenden till 38 boenden.

